

Partijsecretariaat: Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag,
 telefoon: 070-858303

DOCUMENTATIECENTRUM versijnt 9 x per jaar
 NEDERLANDSE POLITIEKE
 PARTIJEN

ZEGT HET VOORT!

door Jan van Berkomp, partijvoorzit-
 ter

Op de binnenkant van de deur van een oude bakkerswinkel waar ik wel eens kwam, zat een email plaatje, zo'n beetje bol met hier en daar een scherfje eraf, en met de tekst: „Hebt u klachten zegt het ons, bent u tevreden zegt het anderen”. U kent ongetwijfeld die tekst, want je komt hem zo vaak tegen dat hij al wat versleten is. De puntigheid is er af, hij steekt je niet meer. Toch vraag ik er hier uw aandacht voor, want het zijn precies de twee zaken die ik vandaag onder uw aandacht wil brengen.

Er zijn mensen die commentaar hebben op het hoofdbestuur. Dat is op zich niet verontrustend. Het hoofdbestuur bestaat ook maar uit mensen, die weliswaar allemaal hard werken, maar die het ook niet alle 17.000 partijleden naar de zin kunnen maken. Daar zijn ze trouwens ook niet voor gekozen. Wél vervelend vind ik het als je dat commentaar via de achterdeur te horen krijgt. Ik bedoel dat er mensen zijn die met hun klacht, hun probleem, of wat ze dan ook hebben, beter rechtstreeks naar ons toe komen. Dat zou toch de directe oplossing van veel moeilijkheden in de hand werken.

Daarom: hebt u klachten, zegt het ons...

Het tweede deel van het zinnetje is minstens zo belangrijk. We staan aan de vooravond van Staten- en Raadsverkiezingen. Veel partijleden zijn dag aan dag op pad om

de ideeën van D'66 uit te dragen en stemmen te winnen voor onze politiek. Maar u, wat doet u? U gaat gewoon naar uw werk en kijkt 's avonds naar de televisie. U praat nooit over politiek. U bent wel ooit lid geworden van D'66, omdat u bij die partij wilde horen, maar dat vindt u voldoende. En dat is natuurlijk uw goed recht. Maar misschien woont er naast u wel iemand die maar één duwtje nodig heeft om op 24 maart of 2 juni óók D'66 te stemmen. Of die ene figuur op uw werk, met wie u nog wel eens praat over de milieuzaken en wat het bedrijf daaraan zou moeten doen.

U kent die mensen, wij niet. En u kunt er iets aan doen, wij niet. Misschien zegt u nu wel: „maar ik doe niet aan politiek, ik weet niet hoe ik dat allemaal moet uitleggen.” Ik denk dat dat meevalt. U kunt tenminste in een praatje op de stoep uitleggen waarom u zelf lid van de partij geworden bent, wat u daarin aantrok. Of u geeft een kennis uw partijblad en zegt: „nou moet je dit of dat eens even lezen”. En dan raak je vanzelf aan de praat.

Of gewoon in de buurt beginnen, dat kan meteen al. Bijvoorbeeld: vragen „op wie stem je eigenlijk bij de Statenverkiezingen?” of „Heb je gezien wie er op de lijst staat voor de gemeenteraad?” en dan heb je al een prachtig begin voor een stemmenwervend gesprek.

televisie of in de krant, dan hebt u nog de voldoening dat u daar ook uw steentje toe bijgedragen hebt. Zorg er in elk geval voor dat u de mensen in uw omgeving wijst op de verkiezingen, op hun democratische plicht om te gaan stemmen en op de standpunten van D'66. Anders staat u straks oog in oog met dat andere email plaatje dat je vroeger wel eens onder ogen kreeg als je de winkel verliet: „Hebt u niets vergeten?” Succes, allemaal! ■

IN DIT NUMMER

Aanvoeders aan het woord	3
Uit de fracties	6
Congresstukken	9
HB/AR/SWB en anderen	15
Uit stad en Overijssel	18
Democraatjes	19
Traditie op Justitie	20
Democraten schrijven	22
Campagnenieuws	23/24

**TWEEDE
 CONGRESDEMOCRAAT
 AMERSFOORT**

Congresstukken op pagina 9

Radio D'66 is te beluisteren elke woensdag om de veertien dagen altijd om 18.20 uur op Hilversum 2. In de komende periode is dat op woensdag 17 en 31 maart en 14 april.

Televisie De eerstvolgende televisieuitzendingen van D'66 vinden plaats op woensdag 21 april en op woensdag 23 juni 1982, beide keren om 19.50 uur via Nederland 1.

Eerste vrouwelijke burgemeester

D'66 heeft haar eerste vrouwelijke burgemeester. Tot opvolgster van onze minister van Verkeer en Waterstaat, Henk Zeevalking, werd benoemd tot burgemeester van Rijswijk mevrouw M. J. Daamen-van Houte. Rijswijk is daarmee de eerste gemeente in Nederland die al een tweede burgemeester uit de gelederen van de Democraten heeft. Wij wensen mevrouw Daamen én Rijswijk veel geluk met deze benoeming, waarop de Democraat nog terugkomt.

Acceptgiro-kaarten en onduidelijkheid

Het februari-nummer van de Democraat had een aantal verrassingen voor de leden in petto.

De onvermijdelijke acceptgiro-kaart voor het Verkiezingsfonds zal misschien niet zo veel verbazing hebben gewekt. De begeleidende brief liet aan duidelijkheid niets te wensen over.

Achter de acceptgiro-kaart zat ook nog een „machtiging-voor-periodieke-afschrijving” voor de PCGD gevoegd. Deze verrassing behoeft natuurlijk enige toelichting. Want u begrijpt niet zómaar wat daarvan de bedoeling is. Gemakshalve was het prettiger geweest indien de begeleidende brief daar een toelichting op had gegeven.

Welnu, de bedoeling is deze. Het kan

Algemene Ledenvergadering Voorjaar 1982 te Amersfoort in De Flint op zaterdag 20 maart 1982. Adviesraad D'66 te Utrecht in Trianon, Oudegracht 252 op zaterdag 1 mei 1982 te 10.30 uur.

zijn dat er leden zijn die periodiek een laag bedrag (f 2,50 of misschien wel f 5,-) ten gunste van het Verkiezingsfonds willen overmaken; per maand, kwartaal of per halfjaar. Door middel van de bijgevoegde kaart kan dat dan. Het moet dus niet. Het zou prettig zijn als het kan!! Doet u mee? Héél hartelijk dank. **Karel Klaver,** 1e-penningmeester.

De pers over D'66

Ook regionale kranten/bladen besteden ruime aandacht aan D'66. Laat ons, nu de Statenverkiezingen voor de deur staan, daarvan meegenieten en stuur ze op naar: Marie-Louise Tiesinga Bazuinhof 2, 1544 XN Zaandijk ■

Vierdaagse 1982

In en om Nijmegen wordt ieder jaar de Vierdaagse gelopen, dit jaar van 20 tot en met 23 juli voor de 66ste keer! Vorig jaar was ik vast niet de enige D'66-er onder de tienduizenden wandelaars. Zo lijkt het mij een aardig idee wanneer de D'66-ers dit jaar de Vierdaagse samen lopen. En deze „uitnodiging” geldt natuurlijk evenzeer voor alle D'66-ers die deze hapening dit jaar voor het eerst willen meemaken. Zowel onderweg, als 's avonds in Nijmegen, zullen zij ontdekken, dat het feest zich niet tot het wandelen beperkt. Wie meer wil weten, kan mij opbellen.

Guido Frankfurter
(020) 15 20 80

De uitgave van de Democraat geschiedt onder verantwoordelijkheid van een door het Hoofdbestuur benoemde redactieraad die als volgt is samengesteld: Jan Goeijenbier, Marie-Louise Tiesinga, Ed Veenstra, Stijn Verbeeck, Hugo Versloot, Mieke van Wagenberg, Kitty Warburg. Als secretaris is aan de redactieraad toegevoegd: Mat Ringers. Correspondentie, copy e.d. richten aan het redactiesecretariaat van:

De Democraat, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag.

Verantwoordelijkheid

De redactieraad draagt de eindverantwoordelijkheid voor inhoud en opname van publikaties in de Democraat. Het moet duidelijk zijn dat deze verantwoordelijkheid zich niet uitstrekt tot bijdragen van het Hoofdbestuur, fracties in vertegenwoordigende lichamen, het SWB-bestuur, het PSVI-bestuur, de Adviesraad en andere officiële partijorganen. Al deze bijdragen zijn als zodanig herkenbaar aan het rubriekshoofd. Ook de inhoud van ingezonden brieven, die steeds de naam van de schrijver vermelden, valt buiten de verantwoordelijkheid van de redactieraad. Voorzover er enig misverstand omtrent de redactionele verantwoordelijkheid mocht dreigen, worden de titels van bijdragen die buiten de verantwoordelijkheid vallen, voorzien van een*

De Democraat

De Democraat wordt gratis toegezonden aan alle leden van D'66. Niet-leden kunnen zich abonneren voor f 35,- per jaar. Losse nummers zijn verkrijgbaar bij het secretariaat voor f 4,- per stuk.

Wanneer verschijnt de Democraat?

De Democraat verschijnt 9 maal per jaar. Democraat nr. 3 van deze jaargang verschijnt 8 april 1982. Sluitingsdatum copy: maandag 15 maart 1982, 17 uur.

Advertentietarieven per 1-2-1982

1/1 pagina: f 1300,-
1/2 pagina: f 800,-
1/3 pagina: f 600,-
1/4 pagina: f 500,-
1/6 pagina: f 400,-
Steunkleuren zijn mogelijk; meerprijs op aanvraag verkrijgbaar.

Contractprijzen op aanvraag verkrijgbaar. Plaatsing van advertenties is mede onderworpen aan de goedkeuring van de redactie. **Oplage: 19.000 ex.**

Druk en Lay-out: Brouwer Offset BV/Utrecht

Partijsecretariaat
Bureau SWB D'66
Bureau PSVI D'66
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
Telefoon: 070-858303

PRIJSVRAAG

ONBEKENDHEID

is voor een instelling van een politieke partij de doodsteek, zeker wanneer deze voortkomt uit

EEN NIETSEZGENDE NAAM.

Behalve een S.W.B. D'66 bestaat er ook een S.W.B.-P.S.P. De S.W.B. D'66 meent dan ook dat het tijd wordt een markanter naam te kiezen. Daartoe schrijft het bestuur van de S.W.B. een

PRIJSVRAAG

uit. Wie weet de juiste naam voor uw S.W.B.? Inzendingen worden uiterlijk 31 maart 1982 ingewacht op het S.W.B. Bureau, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag. Het Dagelijks Bestuur van de S.W.B., dat als jury zal optreden looft aan de gelukkige prijswinnaar een gehele jaargang 1982 van de S.W.B.-nota's uit (verwachting: 15 à 20 stuks), alsmede de

ONSTERFELIJKHEID.

Als richtlijn zijn hier de doelstellingen van de Stichting:

Art. 2.1. De Stichting heeft ten doel het verrichten of doen verrichten van wetenschappelijk werk ten behoeve van de politieke partij Democraten '66 en haar fracties in vertegenwoordigende lichamen. Zij bevordert het inhoudelijk en politiek denken binnen D'66 door het analyseren van maatschappelijke problemen. Zij streeft naar formulering van passende oplossingen in continuïteit en onderlinge samenhang, zulks in overeenstemming met de grondslagen van D'66.

Kandidaatstelling Landelijke Verkiezingscommissie

Enkele leden van de Landelijke Verkiezingscommissie (LVC) treden tijdens het komende voorjaarscongres in Amersfoort af. Omdat het aantal leden van de LVC toch al niet op peil was zijn er per 20 maart 1982 vijf vacatures te vervullen. De kandidaatstelling daarvoor is geopend en sluit op donderdag 18 maart te 17.00 uur.

Kandidaatstelling gebeurt per formulier dat verkrijgbaar is bij het Landelijk Secretariaat D'66, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ DEN HAAG. Daar kan men u ook alle inlichtingen geven omtrent de werkzaamheden verbonden aan het lidmaatschap van de LVC. Dat kan zelfs telefonisch 070 - 858303. De partij doet zoveel! Doe eens wat terug!

ZEELAND, KLEINE PROVINCIE, WEINIG MIDDELEN, GROTE TAKEN

door Jopie Boogerd-Quaak

In het kader van bijdragen van lijsttrekkers van Provinciale Staten wil ik graag aandacht vragen voor de problematiek van de kleine provincie. Zeeland is een provincie met weinig inwoners en veel vaarwegen. Bij in werking treden van de nieuwe verdeelsleutel van het provinciefonds worden de toekomstige percentages, voor de provincie Zeeland 5,9%, op de voet gevolgd door Drenthe met 6,7%, Utrecht, Groningen en Limburg met respectievelijk, 7,0, 7,2 en 7,6%. Ter vergelijking: Zuid-Holland ontvangt dan 15,2% uit het provinciefonds.

Hebben nu die kleine provincies minder problemen zo kun je je afvragen?

Knelpunten

Voor iedere kleine provincie zullen karakteristieke problemen gelden. Utrecht vormt een knooppunt van wegen met alle gevolgen van dien. Limburg en Oost-Groningen zijn economische probleemgebieden. Drenthe kent de problematiek van de overloop uit de randstad, met veel recreanten etc. Zeeland heeft als vraagstukken met nationaal karakter de volgende belangrijke knelpunten:

L.P.G.

In Nederland zijn er vier lokaties die onderzocht zijn op veiligheidsnormen voor de aanlanding van L.P.G. Deze vier lokaties zijn:

- Amsterdam (Amerikahaven)
- Rijnmondgebied (6e petroleumhaven)
- Westerschelde (Sloehaven, Braakhaven, route naar Antwerpen tot de Belgische grens)
- Moerdijk.

De lokaties in Zeeland kwamen daarbij als de minst veilige uit de bus. Toch worden wij in Zeeland geconfronteerd met een enorme aanvoer. Om u enig inzicht te geven de volgende feiten:

Vlissingen: Voor 1979 bedroeg de geschatte omzet van vloeibare gassen ca. 500.000 ton. De capaciteit van de door

Eurogas te bouwen terminal bedraagt ± 300.000 m³.

Terneuzen: In 1978 werd in de Braakmanhaven te Terneuzen ca. 946.757 ton overgeslagen uit 267 zeevaart en 521 binnenvaartschepen.

De hoeveelheden en scheepsbewegingen m.b.t. Antwerpen laat ik dan nog buiten beschouwing omdat we daarop nauwelijks enige greep hebben.

De regering streeft naar afvoer via een buisleiding na 500.000 ton. Hiervoor ontbreekt echter nog steeds het wettelijk kader. De totstandkoming van een Noodwet LPG is bittere noodzaak en dan ook via een motie door D'66 ingediend vanuit de Zeeuwse Staten in Den Haag bepleit.

Ons provinciale verkiezingsprogramma bepleit verder een integrale politiek t.a.v. L.P.G. en L.N.G. op Europees niveau. Wij hopen dat de D'66 fracties van Rijnmond, Zuid- en Noord-Holland dit streven steunen. Zeeland heeft nauwelijks geld om deze problemen adequaat te kunnen analyseren en aanpakken.

Het Deltaplan met de Oosterscheldewerken

Zeeland is een provincie die in 1953 door een grote watersnood werd getroffen. Na deze ramp besloot het parlement dat alle zeegaten in Zuid-West Nederland (met uit-

zondering van de Westerschelde en de Nieuwe Waterweg) zouden worden afgesloten. Dit besluit werd vastgelegd in de Deltawet. De operatie zelf kreeg de naam Deltaplan. Door toedoen van allerlei milieuorganisaties kwam ook het afsluiten van de Oosterschelde opnieuw in discussie.

Na een politiek compromis in de 2e Kamer is besloten dat de Oosterschelde niet zoals in ons landelijk verkiezingsprogramma was bepleit zou worden opgehouden doch dat deze zou worden afgesloten - of moet ik zeggen - „opgehouden” met een water doorlatende dam. Dit hele project is een miljardenoperatie, die een enorme aanslag doet op het budget van Rijkswaterstaat.

Het volgen van het plan en het zorgen voor een goed beheer straks laat echter ook de Zeeuwse begroting niet ongemoeid. Zeeland heeft dan ook ambtenaren op de planologische dienst en provinciale waterstaat, die vrijwel onophoudelijk met deze zaken bezig zijn. In ons verkiezingsprogramma pleiten wij voor een beheersplan voor Grevelingen, Oosterschelde, Veerse Meer en Westerschelde.

De kerncentrale Borssele en centrales te Doel

De brede maatschappelijke discussie over (kern)energie is met name een produkt van de conflicten die er in Nederland zijn en waren m.b.t. de toepassing van kernenergie als energiebron. In deel 3 van de Nota Energiebeleid wordt de lokatie Borssele als mogelijke vestigingsplaats voor een 2e kerncentrale genoemd. De provincie Zeeland wijst dat af en de toekomstige Statenfractie van D'66 spreekt zich in haar verkiezingsprogramma uit voor „stilleggen” van de huidige kerncentrale. De exploitatie zo vinden wij moet worden overgedragen aan de nationale overheid.

Het draagvlak van de provincie Zeeland vinden wij te klein om de gevolgen van het in bedrijf hebben via de provinciale energiemaatschappij van een zo omstreden vorm van energieopwekking te kunnen dragen.

Feitelijk staat vast dat de P.Z.E.M. zeer slechte contracten heeft afgesloten met de aluminiumgigant Pechiney en met de Franse opwerkingsfabriek in Cap La Hague. Daarnaast is er geen oplossing voor het afval.

Er wordt op het ogenblik in Borssele een afvalgebouw neergezet voor tijdelijke opslag, dat voldoende is om de centrale nog ca. 10 jaar ongestoord te laten draaien. Gevreesd moet worden dat Zeeland over 10 jaar vanwege de slechte contracten met een financieel debacle en met het afval zit. Waar zou het anders heen moeten? In feite zadelt het Rijk hier een provincie op met de problemen waar ze zelf niet uit is. De provincie heeft niet de politieke wil, maar ook niet de menskracht en middelen voor eigen onderzoek.

Ten behoeve van kerncentrales te Borssele en het Belgische Doel heeft de provincie een alarmeringssysteem en uitgebreid rampenplan opgezet. Of deze plannen zullen voldoen bij een werkelijke calamiteit is zeer de vraag.

Oeververbindingen

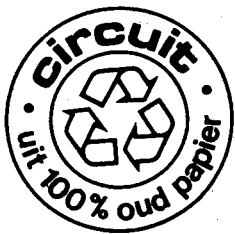
Zeeland onderhoudt twee veren die gefinancierd worden door een rijksbijdrage van $\pm 70\%$ en opbrengst uit tarieven van ca. 30% van de totale exploitatielasten van ruim 50 miljoen gulden. Eén van deze veren wordt mogelijk vervangen door een vaste verbinding. De geldstroom die daarvoor gebruikt wordt is dezelfde als die naar het veer Kruiningen-Perkpolder loopt + verhoogde tarieven en een eigen bijdrage van de provincie van ruim 4 miljoen oplopend tot ca. 11 miljoen gulden in de jaren '90. Om dit te kunnen financieren zullen de opcenten op de motorrijtuigenbelasting moeten worden verhoogd, alsmede zullen de Zeeuwen gekonfronteerd worden met een voortgezette tolheffing op de Zeelandbrug. Of deze verbinding er ooit komt is de vraag, want het Rijk tovert steeds nieuwe belemmeringen uit de hoge hoed. Zeeland wil dan ook een nieuwe boot (mag dat na 10 jaar getouwtrek met het Haagsche) een zogenaamde dubbeldeksboot. Het ziet er naar uit dat Zeeland ook daarvoor weer dubbel en dwars mag gaan betalen.

Wij koesteren echter veel hoop dat onze huidige minister Zeevalking zal inzien dat „de veren” heilig zijn als het om bezuinigingsoperaties gaat. Wij hebben er alle begrip voor dat er bezuinigd moet worden, echter niet op de veren.

Het gaat niet aan om 100.000 Zeeuws-Vlamingen af te sluiten van de rest van Nederland. Eén reisje naar Den Haag kost mij als inwoner van Zeeuwsch-Vlaanderen een hele dag. Het zal mij er echter niet van weerhouden de Zeeuwse zaken in het Haagse wereldje te komen verdedigen. Demokraten, in vogelvlucht heb ik u wat Zeeuwse zaken gepresenteerd waaruit blijkt dat Zeeland een kleine provincie is met grote taken en voor die taken weinig middelen. Daarnaast heeft Zeeland vele specifieke problemen omdat er veel wordt afgeschoven naar het provinciale niveau omdat ook het draagvlak van de gemeenten gering is. Daarom beste demokraten, zou het een goede zaak zijn als in het rijksbeleid een groter individualiseringsbeginsel voor gemeenten en provincies zou worden ingevoerd dan thans het geval is.

Tot slot

Provinciale verkiezingen zijn belangrijk, leden van Provinciale Staten kunnen een belangrijke schakel vormen tussen het nationale beleid en het regionale en plaatselijk beleid. Laat uw provinciale mensen niet in de steek maar zorg dat ze gesteund worden. OVERAL.

OPINIE

DE PROVINCIE IS AARDIG BELANGRIJK

door Jan de Lange

De provincie is wel de aardigste vorm van democratisch bestuur in dit land. Met meer dan tien jaar lidmaatschap van Provinciale Staten ben ik vast wel bevooroordeeld, maar ik kan dat vooroordeel bevredigend rationaliseren. De Staten zijn een gekozen volksvertegenwoordiging die groot genoeg is om de parlementaire democratie naar de regels van de kunst te beoefenen, er is een nuttige afstandelijkheid en er is een duidelijke ontwikkeling gaande naar meer bevoegdheden waar de provinciale bestuurslaag niet gretig maar juist terughoudend op reageert. Dat is toch aardig?

De provinciale democratie heeft ook minder goede kenmerken. De provincie kan, zeker in de Randstad, niet zo duidelijk steunen op de betrokkenheid van de burger. Verder heeft de provincie als middenbestuur al te veel gelegenheid zich naar het uitkomt nu eens te verschuilen achter het rijk, dan weer achter de gemeentelijke autonomie om gebreken in daadkracht of in besluitvaardigheid te verbergen. Op die manier kun je je nooit een zo geweldige buil vallen. Dat is wel prettig maar niet goed. De meeste provinciale politici weten wel dat als ze iets heel erg(s) zouden doen – heel erg goed of heel erg slecht – dat niet tot grote gevolgen zal leiden in de verkiezingsuitslag: de burger weet er niet van en kan er dus ook zijn stem niet door laten bepalen. Derhalve moeten Statenleden en Statenfracties meer dan plaatselijke en landelijke volksvertegenwoordigers de kwaliteit hebben op eigen kracht denkbeelden en visie van hun partij vorm te geven en toe te passen in de provinciale politiek.

Nu iets over de parlementaire regels van de kunst. De gangbare procedureregels van concept-nota's van uitgangspunten via hoorzittingen en commissiebehandeling tot en met formele besluitvorming in de Staten worden grosso modo correct gevolgd. In vergelijking met de regenteske manier waarop nog slechts weinig meer dan tien jaar geleden provinciale besturen plachten te besturen op grondslag van de regel van „fatsoenlijke willekeur” (met de nadruk op het adjectief), is heel veel veranderd. Niet veranderd is de parlementaire

stijl. Om het woord te voeren begeeft men zich – althans in Noord-Holland – met enige plechtigheid naar het spreekgestoelte. Helaas zijn de drie aparte interruptie-microfoons die in de Statenzaal stonden verwijderd. Die gaven nu juist zo mooi gelegenheid voor een dreigende opstelling of voor een teleurgesteld weglopen, kortom voor een non-verbale communicatie waarbij de hand aan het knopje op de tafelmicrofoon het niet haalt. Publieke verantwoording van politieke standpunten mag best gepaard gaan met enig theater. Dat verhoogt de duidelijkheid.

Afstandelijkheid heb ik nuttig genoemd. De provincie kan die goed praktiseren doordat veel gebeurt door coördineren, stimuleren en plannen maken. Daardoor is de provinciale politiek wat los van de dagelijkse sores waarmee de gemeente zo veel van doen heeft en ook van nijpende sociaal-economische problemen die op landelijk niveau de toon bepalen. Als het goed is draagt dit bij tot lange-termijn denken en het aanhouden van de grote lijn. Dat moet dan wel een politieke grote lijn zijn en niet een deskundologisch exposé. Dat is voor D'66-ers heerlijk, want je kunt het eerste proberen te doen balancerend op de rand van het tweede. Dat lijkt me een soort kenmerk van onze partij. In de eerste periode die ik in de Staten meemaakte werd ons steeds het verwijt gemaakt dat D'66

zo'n „academische“ opstelling had. Dat hoor je nu niet meer. Het zou spijtig zijn als dat komt omdat die opstelling geheel is gaan ontbreken. Misschien is men nu aan de vierde stroming als vast verschijnsel gewend geraakt.

Tenslotte de terughoudendheid als het gaat om het op zich nemen van gedecentraliseerde bevoegdheden. Reëel is dat de provincie er terecht voor past bevoegdheden over te nemen als de benodigde financiën niet mee-gedecentraliseerd worden. Het rijk wil de belastingdruk niet verhogen. Dan moet ook niet onder de fraaie vlag van decentralisatie de provincie in de positie worden gebracht dat zij de verantwoordelijkheid moet nemen voor een lastenverzwaring. Er zijn echter ook onderwerpen waar dit element geen rol speelt, maar waar de provincie toch erg terughoudend is. Ik denk dan o.a. aan het economisch beleid. De provincies hadden al lang beleidsvisies kunnen ontwerpen over de economische ontwikkeling in hun gebied (en dan is meer bedoeld dan alleen werkgelegenheidsproblemen, hoe belangrijk die ook zijn). Nu is periodieke rapportage door de minister verplicht gesteld, maar bestaat de neiging die beschrijvend te houden en in te bedden in, zo niet aan te passen aan, de ruimtelijke ontwikkeling die men voor gewent houdt, in plaats van de economische ontwikkeling als een zelfstandige, evenwaardige, factor te beschouwen.

Ik ben dit stuk begonnen met de bewering dat de provincie zo'n aardige instelling is. Ik hoop dat ook heeft doorgeklonken dat de provincie als bestuursniveau stellig belangwekkend is voor de oplossing van sommige politieke moeilijkheden waar we voor staan. Het rijksbestuur is te groot, te log en te moeilijk beheersbaar geworden. De provincie komt voor sommige aspecten als eerste in aanmerking om aan te denken waar decentralisatie een oplossing kan bieden. Dan moet de provincie ook niet worden omgevormd tot mini-provincie. Bij voortbestaan van betrekkelijk grootschalige provincies kunnen sommige rijkstaken naar die provincies worden gedecentraliseerd en zo dicht bij de burger worden gebracht. Dat is toch aardig? ■

**LEDEN
WERVEN
IS ZOETE
NOODZAAK**

Zie pagina 14

OPINIE

D'66 IN HET PROVINCIEBESTUUR

door Arie Manten

In een tijd van bezuinigingen moeten ook de provincies diep nadenken over wat ze wel en niet willen en kunnen doen. Dat geldt zeker voor provincies die erg krap in hun geld zitten, zoals Utrecht. Het dwingt ons om na te denken over wat nu echt moet behoren tot het provinciaal beleid, en om ons te bezinnen op wat nu wezenlijk kenmerkend is voor de bijdrage van D'66 daarin.

Eigen plaats van de provincie

Wij vinden het wenselijk dat het provinciaal bestuur een duidelijker herkenbaar eigen beleid uitbouwt, met een goede afbakening van taken en bevoegdheden zowel naar de zijde van het rijk als naar de kant van de gemeenten. De rijksoverheid zou zich op gebieden van coördinatie, sturing en planning sterker moeten gaan beperken tot globale, algemene richtlijnen. Het zwaartepunt op deze terreinen kan beter bij de provincies berusten, die dicht bij het grondvlak staan en meer in staat zijn om de nodige regionale nuanceringen aan te brengen. Toezicht en beroep kunnen eveneens bij de provincies liggen. De uitvoerende en initiërende bevoegdheden moeten echter zo veel mogelijk aan de gemeenten toekomen. De provinciale planning mag niet zo strak zijn dat aan de taken en functies van de gemeenten afbreuk wordt gedaan. Dit laatste vereist een houding van vertrouwen en een grote bereidheid om zaken aan anderen te durven overlaten. Dat is niet altijd zo gemakkelijk, want bij zowel rijk als provincie stuiten we voortdurend op de neiging veel zelf te willen doen, zaken in eigen hand te willen houden.

Ondersteunen van decentralisatie

Het stimuleren van de hierboven genoemde bestuurlijke houding is een van de punten waarop we ons kunnen profileren. Een belangrijke wens van D'66 is altijd geweest dat overheid en dienstverlening zo dicht mogelijk bij de burgers gebracht moeten worden. Iedere provincie zou een decentralisatie-commissie moeten hebben. Taken moeten systematisch gelegd worden op het laagste bestuurlijke niveau waarop ze nog goed vervuld kunnen worden. In veel gevallen zal dat echt wel de gemeente kunnen zijn. Waar nodig moet de provincie de gemeenten daarbij ondersteuning bieden. Opmerkelijk is dat bepaalde belan-

genorganisaties er vaak helemaal niet zo gelukkig mee zijn wanneer een nieuwe taak bij de gemeenten wordt ondergebracht of een bestaande overheidstaak van het rijk naar de gemeenten wordt gedecentraliseerd. Landelijke koepelorganisaties, bijvoorbeeld, die gewend waren om met één overheidsinstantie te onderhandelen, zien zich nu geplaatst tegenover een veelheid aan gemeentebesturen en krijgen bovendien te maken met aangesloten lokale of regionale ledenorganisaties die eerder het gevoel krijgen ook zelf wel voor hun belangen te kunnen opkomen. Gelijktijdig treden dus tendensen tot decentralisatie en tegenreacties tot centralisatie op. Een goed provinciaal bestuur, dat oog heeft voor wat in de gemeenten en onder de burgers leeft, kan een belangrijk schild vormen tegen centralistische bewegingen.

Starheid vermijden

Het is me opgevallen dat er bij bestuurders vaak een sterke neiging is om vast te houden aan beslissingen die in het verleden genomen zijn, ook als blijkt dat die toch niet tot goede oplossingen leiden. Een opvallend is het dat ze er daarbij meestal ook nog in slagen daarvoor de steun te behouden vanuit de fractie waaruit ze voortgekomen zijn. D'66 is daarentegen gemakkelijker bereid om te erkennen dat een bepaalde koers niet tot het gewenste resultaat leidt en dat het daarom beter is om het maar eens op een andere manier te gaan proberen. Ik denk dat een dergelijke aanpak voor onze samenleving gunstiger is, zeker nu zich zo veel en zulke snelle

veranderingen in die samenleving aan het voltrekken zijn.

Accent op lange-termijnbeleid

De politici worden er vaak van beschuldigd meer oog te hebben voor de korte termijn, dan voor zaken die vooral een lange-termijnvisie vereisen. De moeilijke situatie van nu dreigt dit nog te versterken. Het is mijn overtuiging dat D'66 meer dan andere partijen altijd aandacht heeft geschonken aan het lange-termijnbeleid. De provincie werkt, vergeleken met rijk en gemeenten, niet zo voortdurend onder de schijnwerpers van het alledaagse gebeuren. Zij is daarom bij uitstek geëigend om een dergelijk beleid inhoud te geven. Dat kan reeds op terreinen zoals ruimtelijke ordening en milieubeheer en zal ook steeds meer nodig zijn voor, bijvoorbeeld, het regionaal sociaal-economisch beleid en diverse gebieden in de sector van het welzijn. Ik geloof er stellig in dat juist een partij als D'66 daarom op het provinciale niveau veel voor de samenleving kan betekenen.

Positie van het statenlid

Dit verhaal lijkt me een goede gelegenheid om ook wat aandacht te vragen voor de situatie van de mensen die in de diverse provinciale staten zichzelf inzetten.

Als je het statenwerk goed wilt doen, kost dat veel tijd. Dat wordt nog met het jaar sterker het geval. De provincie krijgt meer taken. De manier waarop gewerkt wordt verandert (b.v. meer hoorzittingen). Geleidelijk aan weten meer mensen de weg naar provinciale bestuurders te vinden. Politiek gezien is dit in principe een goede gang van zaken.

Voor statenleden wordt de vraag echter steeds dringender hoe men dat alles in de werkweek ingepast moet krijgen. Statenleden zijn – de gedeputeerden uitgezonderd – amateur-politici; ze doen het statenwerk in hun „vrije” tijd. De meesten hebben in het dagelijks leven een gewone baan. Dat heeft een groot voordeel: men staat midden in de samenleving, in plaats van te functioneren op een politiek „eiland”. De schaduwzijde is een erg zware werklast.

Daarmee hangt samen dat de statenleden steeds meer voortkomen uit een beperkt deel van de samenleving: ambtenaren, nieuwe vrijgestelden, vrije beroepen. Mensen uit het bedrijfsleven: werknemers, managers, middenstanders, treft men onder hen steeds minder aan. Officieel moet een bedrijf iemand voor het statenwerk vrijaf geven, maar in de praktijk gaat dat niet zo simpel.

De honorering van het statenlidmaatschap laat het nauwelijks toe dit werk te doen als deeltijdfunctie, naast een andere deeltijdfunctie. Het bedrag is niet hoog en er zijn geen secundaire voorzieningen aan verbonden (b.v. geen pensioenopbouw).

Statenleden doen veel werk voor samenleving en partij. Ik vind dat beide laatstgenoemden op hun beurt best spoedig eens wat meer zouden kunnen gaan nadenken over de positie van het statenlid. Want er zal toch wel iets moeten gaan gebeuren. Niet minder dan de kwaliteit van de democratie is daarbij in het geding. ■

UIT DE FRACTIES

REIS LANGS HET HOGER ONDERWIJS

door Chel Mertens

Waarom maakt iemand een tocht langs de 13 Nederlandse universiteiten en hogescholen? Of: heeft een Tweede Kamerlid niets beters te doen? De eerste vraag heb ik de afgelopen drie maanden heel vaak gehoord, de tweede – gelukkig – helemaal nooit. Het belang van ons universitaire stelsel voor het wel en wee van de Nederlandse samenleving is voor bijna iedereen buiten kijf. D'66, met haar prioriteit voor technologische en maatschappelijke innovatie, heeft daar wel heel weinig twijfel over. Maar ook de cijfers sec: f 4 miljard besteden aan 13 instellingen maakt dat je nieuwsgierig wordt naar de mensen die voor die bestedingen verantwoordelijkheid dragen, naar de wijze waarop grote ombuigingen in het wetenschappelijk onderwijs het hoofd wordt geboden, naar het functioneren van decentralisatie en democratie juist in tijden van krimp in plaats van groei. Het feit dat we aan het begin van een nieuwe regeerperiode staan en – praktisch gesproken – de 13 bezoeken grotendeels in de Kerstvakantie konden plaatsvinden, gaven in november de doorslag bij het „ja of nee” doorgaan, met het idee.

2^e KAMER

Achteraf kan ik zeggen dat zo'n 40 uur aan gesprekken (vermeerderd met iets meer dan dezelfde hoeveelheid aan reistijd) de moeite dubbel en dwars waard is gebleken: een enorme hoeveelheid feitelijke informatie is mij toegeschoven; en minstens zo belangrijk: ik heb kunnen waarnemen hoe een klein aantal mensen de bestuurlijke verantwoordelijkheid probeert waar te maken, die het lidmaatschap van een College van Bestuur met zich brengt; en hoe dat werkt bij instellingen van f 65 miljoen (Tilburg) en van f 500 miljoen (Utrecht) per jaar. Tenslotte heb ik de indruk dat dit

initiatief van een D'66 fractielid niet onopgemerkt is gebleven, niet in de betrokken instelling, niet daarbuiten.

Uitbreiden én bezuinigen

De problemen waarmee de instellingen als geheel, maar hun bestuurlijke toppen in het bijzonder, geconfronteerd worden zijn buitengewoon groot. Aan de „taken”-kant wordt het pakket voortdurend groter: nog steeds verlangen meer en meer studenten wetenschappelijk onderwijs; het wetenschappelijk onderzoek, kenmerk voor de kwaliteit van onze samenleving, – bijna de helft (ruim 3 miljard) is voor rekening van de overheid, waarvan weer ongeveer de helft op universiteiten en hogescholen – staat onder grote druk door die stijgende onderwijsbelasting en vragen vanuit de samenleving (overheden, industrie enz.). Om van andere maatschappelijke dienstverlening maar te zwijgen.

Intussen wordt het tijd de experimentele gedemocratiseerde bestuursstructuur te evalueren en een nieuwe Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs te maken; en wordt per 1 september a.s. van de instellingen een kant en klare invoering van de 2-Fasen structuur verwacht.

Wie bedenkt dat boven op dit alles de bezuinigingen kwamen die het wetenschappelijk onderwijs onevenredig zwaar aansloegen, en een doorgaande daling met

meer dan f 100 miljoen in totaal in 1986 betekenen, die kan zich voorstellen met welke verbazing en irritatie het gemak wordt aangezien, waarmee niet zelden de Universiteiten en Hogescholen als luxetoestanden worden beschouwd, waar nog best van alles van af kan.

Grenzen

Tegen sterk toenemende taken staan – sinds kort sterk – afnemende middelen. Alle instellingsbesturen die ik heb gesproken, zien de noodzaak van ombuigingen. Sommige instellingbestuurders – naar mijn mening niet de slechtste – ervaren die spanning tussen toenemende taken en afnemende middelen als een uitdaging. Maar er zijn tenslotte grenzen: De eerste grens waar men mij op wees, betrof de beperkte macht die de instellingsbesturen feitelijk hebben. Al meer dan twintig jaar komt er een apart rechtspositiereglement voor het wetenschappelijk onderwijs aan; zo lang is het ARAR, het rechtspositiereglement van de Rijksambtenaren, voor de universiteiten en hogescholen van toepassing verklaard. Dat heeft naast vele praktische ook een principieel bezwaar: een universiteit heeft als basis-kenmerk niet de hiërarchisch piramidale structuur van ambtelijke organisaties: onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening wijzen veeleer op collegiale „horizontale” organisatie. Bovendien is het College van Bestuur wel verantwoordelijk voor het personeelsbeleid, maar de faculteiten zijn dat voor onderwijs en onderzoek. En dus kan b.v. een opheffing van een studierichting – uit bezuinigings en/of taakverdelingsoverwegingen – nu niet zonder instemming van de faculteit geschieden. En daar spelen begrijpelijke aarzelingen van het type „Heden ik, morgen gij!”

Kortom, wet- en regelgeving zijn op de krimp van de universiteiten niet berekend. De Minister gaat nu wel wat aan dat rechtspositiereglement doen, maar voor wetgeving heeft hij tijd nodig. En die heeft hij niet. Vandaar, dat een D'66-initiatief van wet hier kansen zou hebben.

De tweede grens hangt enigszins met de eerste samen; die betreft de z.g. „overige lasten” van de universiteiten en hogescholen, dat wil zeggen de uitgaven-categorie die overblijft na „de personele middelen” en „de investeringen”.

Onder die „overige lasten” vallen zaken als onderhoud van gebouwen, studentenvoorzieningen, maar vooral ook twee categorieën: materieel voor onderwijs en onderzoek en verwarmingskosten. Het ziet er naar uit dat nu voor het vierde achtereenvolgende jaar bezuinigd gaat worden op deze post, doordat voor het vierde achtereenvolgende jaar de prijscompensatie, met name van belang voor de energiekosten die iedereen heeft zien omhoogvliegen, voor het wetenschappelijk onderwijs achterwege dreigt te blijven. De energie-lasten vormden vier jaar geleden nog $\pm 12\%$ van de overige lasten, thans $\pm 25\%$. Wat dat betekent? Dat betekent dat een instelling die normaal gesproken 8 mln. gulden verstoekt, en maar f 4 mln. van Den Haag daarvoor krijgt, dat meerbedrag van f 4 mln. ergens anders moet uithalen (bijv. uit de personele middelen en dat kost werkgelegenheid) of minder energie gaan

verbruiken of in de rest van „overige lasten” gaat bezuinigen b.v. op materiaal-aanschaf voor onderwijs en onderzoek. Daar is de situatie dan ook intussen zo verslechterd, dat van stagnatie of zelfs stilstand van onderwijs en onderzoek zelf moet worden gesproken. Kortom, bij de huidige stand van taken van de gemiddelde instelling is de bodem voor het niveau „overige lasten” bereikt.

Perspectief of Kafka

Een derde grens wordt bereikt wanneer de geloofwaardigheid van het ombuigingsbeleid van de regering in het geding is: je kunt niet tegelijk roepen dat het wetenschappelijk onderzoek gespaard moet worden, als een van de weinige mogelijkheden tot snel bezuinigen thans de tijdelijk aangestelden betreft, en daar zitten nu juist de „doorstromers” die voor het wetenschappelijk onderzoek zijn aangetrokken. Je kunt niet jaar in jaar uit besparen op „overige lasten” en denken dat de gasrekening toch wel betaald wordt, en het onderwijs en onderzoek toch wel doorgaat. Je kunt geen „innovatie” en „energie-besparing” preken en tegelijk beloftevol onderzoek afbreken of projecten niet financieren. Je moet kortom aan de instellingen van wetenschappelijk onderwijs duidelijk kunnen maken wel financieel perspectief op middellange termijn wordt geboden, welk instrumentarium daarvoor ter beschikking staat en vooral dat zij – vanuit hun eigen verantwoordelijkheid – elk op hun eigen manier een belangrijke, ja onmisbare bij-

drage zullen kunnen leveren aan Nederland's intrede in de post-industriële maatschappij. En de laatste grens is die van het behoorlijke bestuur. Vooral in de afgelopen twee jaren 1980 en 1981 hebben we mogen meemaken, dat O & W begrotingen met de grootste moeite dekkend werden gemaakt, door het toepassen van boekhoudkundige trucs: uitstel van betaling door het departement van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verlate afdracht van geld aan schoolbesturen, enz. Dit jaar heeft ook van Kemenade zijn toevlucht tot zo'n truc moeten nemen, n.l. de liquiditeitskorting van f 42,5 mln. Als gevolg daarvan zoeken de instellingen naar middelen om betalingen niet in december '82 maar in januari '83 te verrichten. Daar wordt een verbluffende creativiteit bij tentoongespreid: salarisbetalingen in tweeën hakken, verlate afdracht loonbelasting, verlate afdracht ABP, van alles wordt verzonnen. De TH Delft nodigt vrijwilligers uit om ontslagen te worden, vervolgens wachtgeld te genieten om vervolgens het inkomen weer tot 100% te laten stijgen middels deeltijdarbeid. Dit kan allemaal niet. Zo krijgen we de nachtmerrie van Kafka in werkelijkheid, dat voor de burgers bedoelde structuren met elkaar in een dodelijke concurrentiestrijd verwikkeld raken. Het slechte voorbeeld op Rijksniveau heeft op instellingsniveau zo bedenkelijke gevolgen.

Ik hoop oprecht, dat de juiste bestuurlijke moraal weer de overhand krijgt.

UIT DE FRACTIES

SLECHTE NOODWETJES

door S. Bischoff

In de Eerste Kamer heeft de fractie zich beziggehouden met verschillende onderwerpen.

Bij de algemene beschouwingen heeft Jan Glastra van Loon:

1. Aangedrongen op meer eenheid van het kabinet, vooral in de financieel-economisch-sociale driehoek, in de ontwikkeling van het beleid en het naar buiten doen van mededelingen hierover.

1° KAMER

2. Gevraagd, of invoeren van project-ministers en -staatssecretarissen niet verzwaaring van leidinggevende en coördinerende taak van provincies met zich brengt. Deze vraag werd door de Premier bevestigend beantwoord.
3. Vreugde uitgesproken over het feit dat het beleid, bijvoorbeeld economisch

herstel, industriële vernieuwing, klein- en middengroot bedrijfsleven optimaal van de grond gekomen is – in tegenstelling tot dat van het vorige Kabinet. Dit beleid was immers in overeenstemming met hetgeen D'66 al jaren heeft pleit.

In de sociaal-economische driehoek is nogal wat te doen geweest. Eenmalige koopkrachtinjectie voor de minima, verlenging van de loonwet en allerlei hap snap accijns-veranderingen om het begrotingstekort van de overheid te verminderen. Allemaal haastwetjes die de juridische

toetsing niet zouden kunnen doorstaan. Woordvoester Suzanne Bischoff heeft ook aangekondigd dat D'66 in het vervolg niet meer akkoord kan gaan met slechte noodwetjes op het eind van het jaar ingediend en voor de burger niet meer te volgen. Een goed inkomensbeleid op basis van een wet (die moderner moet zijn dan de ideeën uit de vijftiger jaren die Den Uyl tot nu toe heeft aangedragen) en een beleid voor de komende jaren waarin bezuinigingen worden aangebracht ten behoeve van nieuw beleid. Een beleid waarbij bezuinigingen voor een paar jaar te voorspellen zijn en de tegenhanger, het nieuwe beleid, duidelijk wordt aangegeven. De fractie heeft hiervoor enige aanzetten gegeven die momenteel door de regering worden bestudeerd.

WELZIJN EN GEZONDHEID

door M. L. Tiesinga-Autsema

In het voorjaar van 1981 heeft de Tweede Kamer na een jarenlange parlementaire behandeling de Kaderwet Specifiek Welzijn (K.S.W.) en de Wet Voorzieningen Gezondheidszorg (W.V.G.) aangenomen. Twee belangrijke wetten in het kader van decentralisatie en democratisering. Beide wetten worden in maart gezamenlijk in de Eerste Kamer behandeld. Voor onze fractie door Marie-Louise Tiesinga, die ter voorbereiding op deze behandeling inmiddels bijdragen heeft geleverd voor het Voorlopig Verslag. Zij heeft daarin een aantal knelpunten signaleerd zoals die in proefgebieden en bij experimenten aan het licht zijn gekomen en via gerichte vragen aan beide Ministers hun oordeel gevraagd over mogelijke oplossingen.

Bij de W.V.G. bijvoorbeeld over de moeilijkheden die gemeenten hebben bij het maken van de vereiste vierjarenplannen. Over de aanknopingspunten die de wet biedt voor regionale budgettering waarvan D'66 een groot voorstander is en over de hele afstemmingsproblematiek die deze vorm van financiering oproept omdat geen van de oplossingen aansluit op het financieringsstelsel van de sociale zekerheid. Ten aanzien van de Kaderwet Specifiek Welzijn is gevraagd de zware planningsprocedures sterk te vereenvoudigen en de procedures in harmonie te brengen met die in de ruimtelijke ordening. Of de minister van C.R.M. kan toezeggen dat hij binnen een half jaar komt met een concreet plan voor vermindering van het aantal rijksambtenaren en of hij bereid is te bevorderen dat een substantieel deel van het werkgelegenheidsplan van Minister Den Uyl, voor zover het betrekking heeft op de quartaire sector, ten goede zal komen aan lagere overheden. De Eerste Kamer-fractie is van mening dat

dit een keer zou moeten kunnen nu de lagere overheden in het kader van de decentralisatieoperatie zoveel meer taken krijgen toebedeeld.

De gedachten gaan in de richting van een soort „vereeningspool”. In het arbeidsplaatsenplan zouden vacatures kunnen worden geopend voor lagere overheden. Rijksambtenaren zouden dan bijvoorbeeld bij een derde deel ervan een preferent recht kunnen krijgen om te solliciteren. Deze suggestie sluit aan bij de behoefte van Minister Van Thijn aan flexibele ambtenaren. Dat laat gemeenten en provincies profiteren van kennis en kundigheden van rijksambtenaren en maakt voor deze de welzijnsplanning beter haalbaar in de toekomst.

GELIJKE BEHANDELING

door Jan Vis

Bij de begroting van Algemene Zaken werd in de Tweede Kamer reeds uitvoerig gesproken over het verschijnsel van de politieke adviseurs van ministers; in de Eerste Kamer werd het onderwerp nog eens dunnetjes overgedaan (16-2). Namens de fractie van D'66 zei Jan Vis dat het adviseurschap een tijdelijke functie is, gebon-

den aan de politieke levensduur van de minister. Als de minister vertrekt dient de politiek adviseur óók te vertrekken. Met het voorstel van de VVD-woordvoerder Wiebenga om een regeling te ontwerpen waarin o.m. deze tijdelijkheid zou worden vastgelegd kon de fractie zich dan ook verenigen. Premier Van Agt zag echter weinig heil in een regeling.

Als tweede onderwerp bij dit begrotingsdebat stelde Vis het voorontwerp van Wet gelijke behandeling aan de orde. Het voorontwerp voorziet in de instelling van een commissie die gevallen van discriminatie moet beoordelen. De commissie, waarbij iedere burger een klacht kan indienen, krijgt uitvoerige bevoegdheden. Er komt een verschijningsplicht, getuigen zijn verplicht te verschijnen en kunnen worden verplicht de eed of de belofte af te leggen. De commissie krijgt het recht voor het doen van onderzoek plaatsen te betreden. Wie door de commissie wordt opgeroepen maar niet verschijnt kan veroordeeld worden tot een boete van f 5000,-. De commissie krijgt al met al heel wat bevoegdheden die in ons stelsel gewoonlijk toekomen aan de rechterlijke macht. Het verschil is intussen dat de rechterlijke macht deze bevoegdheden uitoefent op basis van minutieuze voorschriften in de wetboeken inzake de procedures voor strafrecht en burgerlijk recht. Het dagvaarden en horen van getuigen, het hoor en wederhoor, de openbaarheid, de termijnen liggen vast in de wet en bevatten waarborgen.

De commissie voor de gelijke behandeling zal volgens het voorontwerp al deze zaken straks zelf mogen regelen onder goedkeuring van de minister onder wiens verantwoordelijkheid de emancipatie valt. De fractie bij monde van Vis vond dat minder gunstig omdat daardoor het risico ontstaat dat de procedures wel eens wat willekeurig kunnen worden en dat de uitspraken van de commissie daardoor aan overtuigingskracht zullen inboeten. Vis vond dat speciaal de procedurekant van het voorontwerp nog eens bekeken moest worden, voordat wordt overgegaan tot de opstelling van een wetsontwerp. De minister-president was het daar in grote lijnen mee eens en zei te zullen nadenken over onze suggestie om het voorontwerp voor te leggen aan de vorig jaar ingestelde commissie voor wetgevingsvraagstukken. ■

d'66

Tweede Congressedemocrata Amersfoort

Congres-agenda

voor de 32e Algemene Ledenvergadering, te houden op zaterdag 20 maart 1982 in De Flint te Amersfoort.

- 10.00 uur 1. Openering door de partijvoorzitter en voorstellen van de congresleiding.
2. Benoeming notulen- en stemcommissie.
3. Toelichting op de stemprocedure.
- 10.05 uur 4. Toespraak door Jan van Berkum, partijvoorzitter.
- 10.25 uur 5. Financiën
- a. Jaarrekening 1981 (zie deze Democrata)
- b. Verslag Financiële Commissie
- c. Contributieregeling 1983 (zie deze Democrata)
- d. Voorstel regiobijdrage 1983.
- 11.25 uur 6. Presentatie kandidaten dagelijks bestuur en vaste commissies.
- Openering stembussen
- 11.40 uur 7. HB-resolutie Decentralisatie (tekst heeft u dezer dagen ontvangen).
- 12.10 uur 8. Toespraak door Laurens Jan Brinkhorst, voorzitter tweede-kamerfractie.
- 12.35 uur 9. Introductie van de elf lijsttrekkers voor de Provinciale Staten.
- Sluiting stembussen
- 13.00 uur Lunch
- 14.15 uur 10. Toespraak door Jan Terlouw, vice-premier en minister van Economische Zaken.
- 14.45 uur 11. Actuele politieke moties.
- 15.15 uur 12. Uitslag verkiezing nieuwe leden dagelijks bestuur en vaste commissies.
- 15.30 uur 13. Sluiting door de partijvoorzitter.

Nota bene: Amendementen op de u toegezonden HB-resolutie Decentralisatie kunnen tot uiterlijk 17 maart 12.00 uur op de gebruikelijke wijze worden ingediend bij het Landelijk Secretariaat D'66 in Den Haag.

CONGRESMEDEDELINGEN

Congresreglement: Zie Eerste Congressedemocrata (februari 1982) pagina 3.

Congres-mededelingen

Toegangsprijs

Het hoofdbestuur heeft besloten de toegangsprijs voor het congres te bepalen op f 10,- per persoon.

Crèche

Ook op dit congres kunt u uw kinderen toevertrouwen aan een paar vriendelijke mensen, zodat u ongestoord het congres kunt volgen. Wel een verzoek aan de ouders om toch zo nu en dan eens te kijken hoe het met de kinderen gaat; misschien hebben ze wel honger en dorst. En dat is iets waar de ouders wel zelf voor moeten zorgen dat het gestild wordt.

Wilt u vóór 18 maart even aan het landelijk secretariaat melden dat u voor uw kinderen een plaatsje in de crèche wilt reserveren? Aan de hand van de aanmeldingen kunnen wij bekijken hoeveel „oppassers” er moeten worden ingehuurd. **Een bijdrage in de kosten wordt zeer op prijs gesteld.**

Stemrecht

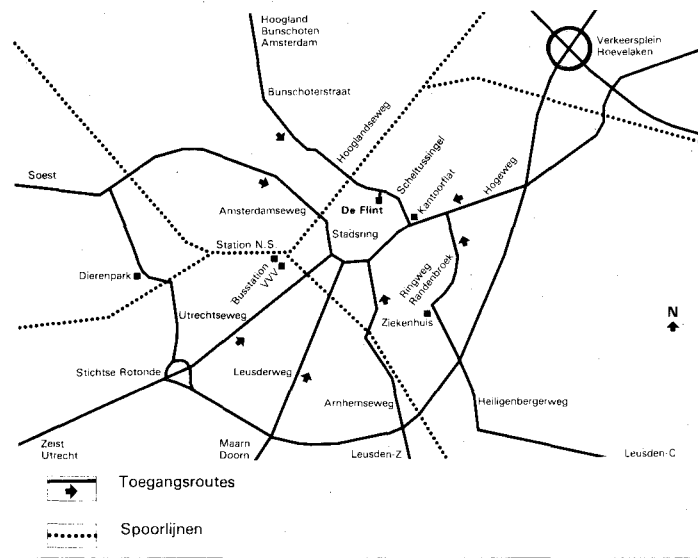
Alle leden van D'66 hebben op Algemene Ledenvergaderingen stemrecht, mits zij aan hun contributieverplichtingen hebben voldaan. Volgens art. 4, lid 1 van het Huishoudelijk Reglement dient de contributie voldaan te zijn op 1 februari van het lopende jaar. **BRENG DUS UW LIDMAATSCHAPSKAART 1982**

OF UW BETALINGSBEWIJS (giro- of bankoverschrijving) MEE. De leden die nog maar kort lid zijn raden wij in ieder geval aan om hun betalingsbewijs mee te nemen. Er bestaat ook de mogelijkheid om de contributie 1982 aan de kassa te voldoen. **ALLEEN LEDEN DIE HUN LIDMAATSCHAPSKAART 1982 OF EEN BETALINGSBEWIJS KUNNEN TONEN, ONTVANGEN OP HET CONGRES EEN STEMKAART.** Dit lijkt een enigszins bureaucratische maatregel, maar wanneer u bedenkt dat het onmogelijk is om in korte tijd de ledenadministratie van 17.000 leden te raadplegen, vertrouwen wij erop dat u begrip voor deze maatregel kunt opbrengen.

Vervoer. In deze Democrata is geen reductiebon van de Nederlandse Spoorwegen bijgesloten, omdat helaas gebleken is, dat slechts een gering aantal congresbezoekers van deze mogelijkheid gebruik maakt. De aan het drukken en bijvoegen van deze bonnen verbonden kosten wegen geenszins op tegen de opbrengst.

Hoe De Flint te bereiken?

Per trein. Bij het station lijn 6, die u vlak voor de deur (halte Cheltussingel) van de FLINT, brengt. Vertrek van het beginpunt: 5 minuten voor elk heel en half uur. **Eigen vervoer:** wij hopen dat bijgaand kaartje u de weg wijst.

Contributie in termijnen

Het Hoofdbestuur zal op de voorjaars-ALV voorstellen om de contributie voor 1983 te handhaven op het huidige niveau.

Dit betekent, dat de daaraan gekoppelde regio-bijdragen voor 1983 eveneens op het huidige niveau gehandhaafd blijven.

Omdat er in de partij voortdurend naar mogelijkheden is gevraagd om de contributie in termijnen te kunnen voldoen, hebben de penningmeesters de mogelijkheden onderzocht. Zoals eenieder begrijpt zal de betaling van de contributie in termijnen extra werkzaamheden en hogere kosten met zich meebrengen. Bovendien treedt er renteverlies op voor dat deel van de contributie dat in termijnen wordt betaald. Daarom zal in de regeling daar compensatie voor gegeven moeten worden.

Uit doelmatigheidsoverwegingen zijn er daarnaast een aantal randvoorwaarden waaraan voldaan moet worden, alvorens het systeem op uitgebreide schaal te kunnen toepassen.

De betaling van de contributie in termijnen kan voor het eerst ingaan op 1 januari 1983.

Diegenen die dat wensen kunnen dit doen door dit te melden aan het Par-

tijsecretariaat. Dit gebeurt dan door middel van de afgifte van een incasso-machtiging. Ook kan dat door de afgifte van een machtiging-voor-periodieke-afschrijving ten behoeve van de Postgiro-dienst of Bank. Dus alleen op deze twee manieren is het mogelijk om de contributie dan te gaan betalen in termijnen.

De termijnbedragen zien er dan als volgt uit:

Minimum-bedrag per termijn f 20,-, de termijnen waarvoor wordt gekozen zijn per vooruitbetaling verschuldigd.

De reden dat er geen lagere bedragen maandelijks betaald kunnen worden, zit hem in het feit, dat de extra administratiekosten zodanig zwaar beginnen door te werken, dat op jaar-basis gezien deze categorie contributiebetalers véél te zwaar wordt belast. Een deel van de administra-

tielkosten van de lagere contributiebetalers wordt op deze wijze meebetaald door de betalers van de hoge-

re contributieregeling. Een praktische toepassing van het solidariteitsprincipe.

Het Hoofdbestuur is het met de penningmeesters eens, dat de contributieregeling niet moet worden verhoogd. De verleiding echter om dat toch te doen is erg groot.

Wij verwachten, dat de leden van de partij zullen meedenken met de problematiek waarin de organisatie zich bevindt. De partij heeft veel nieuwe leden nodig. Niet in de laatste plaats vanwege de financiële armslag die dan wordt verkregen.

Vervolg op pagina 12

Belastbaar inkomen	contributie per jaar	1/2-jaar	1/4-jaar	per maand
tot 20.000	40	23,10		
boven 20.000	60	33,40		
boven 30.000	90	48,85	25,90	
boven 40.000	120	64,30	33,70	
boven 50.000	150	79,75	41,50	
boven 60.000	190	102,85	51,90	
boven 70.000	230	120,95	62,30	23,39
boven 80.000	270	141,55	72,70	27,02

STAAT VAN LASTEN EN BATEN OVER 1981

LASTEN	1981			1980')
	Werkelijk	Begroting	Bijgestelde begroting")	Werkelijk
	f	f	f	f
<u>Personeelskosten</u>	414.304	412.150	412.000	321.315
<u>Kosten secretariaat</u>	197.704	171.350	176.645	246.014
<u>Huisvestingskosten</u>	103.179	101.050	101.320	99.117
<u>Kosten Hoofdbestuur en Adviesraad</u>				
- Geschonken declaraties	105.798	-	-	76.641
- Overige kosten (incl. congressen)	88.936	94.500	73.490	43.937
<u>Democraat</u>	167.858	163.300	96.400	170.242
<u>Publiciteitskosten</u>	69.179	57.500	44.235	105.597
<u>Politiek Emancipatie Activerings Centrum</u>	44.789	48.600	43.068	46.050
<u>Jongeren Activerings Centrum</u>	2.294	5.000	1.500	2.052
<u>Algemeen</u>				
- Bijdrage aan de regio's	185.138	207.500	205.000	153.134
- Bijdrage aan Verkiezingsfonds	65.000	65.000	65.000	-
- Subsidie Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66, 's-Gravenhage	100.000	87.500	100.000	57.500
- Subsidie Stichting Politiek Scholings- en Vormingsinstituut D'66, 's-Gravenhage	45.000	45.000	45.000	34.500
- Accountantskosten	15.000	16.000	13.000	18.800
- Toevoeging aan voorziening oninbare debiteuren	1.110	-	-	2.092
- Diverse lasten	16.714	-	20.000	6.212
Totaal lasten	1.622.003	1.474.450	1.396.658	1.383.203
Inhaal tekort 1980	-	-	49.680	-
Voordelig resultaat	1.622.003	1.474.450	1.446.338	1.383.203
	34.936	-	-	-
	1.656.939	1.474.450	1.446.338	1.383.203
	=====	=====	=====	=====

')

") Goedgekeurd door de Algemene Ledenvergadering d.d. 13/14 november 1981.

BATEN	1981			1980')
	Werkelijk	Begroting	Bijgestelde begroting")	Werkelijk
	f	f	f	f
<u>Algemeen</u>				
- Contributies	1.162.567	1.246.000	1.192.000	1.034.182
- Nagekomen contributies voorgaande jaren	12.056	10.000	10.000	7.926
- Bijdragen en schenkingen	12.624	2.000	5.000	1.311
- Schenkingen middels niet te betalen declaraties	105.798	-	-	76.641
- Rente bank en giro	19.753	25.000	20.000	23.238
- Rente Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66, 's-Gravenhage	4.239			
- Opbrengst huur votometer	1.100	1.000	1.100	500
- Opbrengst extra-bijdrage	72.470	-	17.500	-
- Dienstverlening aan derden	22.500	-	71.000	-
- Diverse baten	11.149	-	-	13.775
<u>Personeel</u>				
- Bijdragen in salariskosten	63.376	57.350	57.350	26.612
<u>Huisvesting</u>				
- Doorbelaste huisvestingskosten	39.536	40.500	39.320	35.631
<u>Democraat</u>	73.694	42.900	-	58.777
<u>Publiciteit</u>	20.452	5.000	-	13.629
<u>Politiek Emancipatie Activerings Centrum</u>	35.625	44.700	33.068	37.294
<hr/>				
Nadelig resultaat 1980	1.656.939	1.474.450	1.446.338	1.333.523
	-	-	-	49.680
	1.656.939	1.474.450	1.446.338	1.383.203
	=====	=====	=====	=====

Advies van de financiële commissie over de jaarrekening 1981

De financiële commissie adviseert de Algemene Ledenvergadering volgens artikel 58 lid 2 van het Huishoudelijk Reglement, de jaarstukken over 1981, zoals hierboven gepre-

senteerd, ongewijzigd goed te keuren en vast te stellen.
namens de financiële commissie,
Jan Prevoo, voorzitter

ACCOUNTANTSVERKLARING
Wij hebben de jaarrekening 1981 van de VERENIGING POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66, 's-Gravenhage, gecontroleerd. Op grond van dit onderzoek zijn wij van oordeel, dat deze jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vereniging op 31

december 1981 en van het resultaat over 1981.

In de jaarrekening zijn de jaarrekeningen van de - zelfstandig optredende - regio's en afdelingen niet begrepen.

Haarlem, 23 februari 1982.

KLYNVELD KRAAYENHOF & CO.

CONGRESDEMOCRAAT

BALANS PER 31 DECEMBER 1981

ACTIVA	31 december 1981		31 december 1980 ¹⁾	
	f	f	f	f
<u>Vaste activa</u>				
Kantoorgebouw	371.400		388.200	
Verbouwingkosten	24.316		29.500	
Kantoorinrichting en -machines	15.726		19.280	
Votometer	P.M.		P.M.	
		411.442		436.980
<u>Voorraad brochures enz.</u>		P.M.		P.M.
<u>Effecten</u>		100		-
<u>Vorderingen</u>				
Contributies 1980 en 1981, respectievelijk 1980	8.174		1.108	
Subsidie omroep	-		27.511	
Depotbedrag P.T.T.	11.800		9.650	
Overige vorderingen	24.723		24.668	
		44.697		62.937
<u>Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66, 's-Gravenhage</u>		112.673		142.342
<u>Stichting Politiek Scholings- en Vormingsinstituut D'66, 's-Gravenhage</u>		61.306		28.837
<u>Geldmiddelen</u>		413.540		239.659
		1.043.758		910.755
		=====		=====
Bezittingen regio's en afdelingen		P.M.		P.M.

¹⁾ Aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

Vervolg van pagina 9

Twee overwegingen spelen hierbij een rol:

- 1e. omdat de leden allemaal zeer actief betrokken zullen worden bij de werving van nieuwe leden, zal dit ongetwijfeld een positief effect hebben op de organisatie en de financiële mogelijkheden. In zo'n situatie moet je geen handicaps inbouwen door de contributie te gaan verhogen. De organisatie moet groter worden door uitbreiding van het ledental, volume-groei door contributieverhoging is daarmee in strijd.
- 2e. een contributie-verhoging op een niveau dat eigenlijk nodig is om in de toekomst de kostenontwikkelingen bij te houden en om het stuk achterstand in de liquiditeits sfeer op te vangen, is te groot. Het gevaar is dan niet denkbeeldig dat er leden zijn die om financiële redenen moeten

afhaken. En dat willen wij geen van allen. Desondanks, dus ook bij een contributieverhoging blijft de organisatie op de toppen van haar tenen lopen.

De conclusie ligt dus voor de hand: om de politiek van onze partij binnen de huidige organisatie voort te zetten en de continuïteit zeker te stellen, is uitbreiding van het ledental noodzakelijk. Het perspectief is ook erg aantrekkelijk. Een ieder kan zien dat D'66 een gevestigde vierde politieke stroming is (dus niet meer aan het worden is). Het moet voor kiezers van de partij dan ook iets waard zijn om lid te worden. Om mee te doen in allerlei organen van de partij.

De partij heeft natuurlijk niet alleen actieve leden nodig, de financiële steun van niet-actieve leden is onontbeerlijk.

Ik heb het vertrouwen dat de leden zich kunnen vinden in deze gedach-

tengang. En dat de leden bereid zijn (ook jij) om er voor te zorgen dat de gewenste ledengroei wordt gerealiseerd. Als eenieder er één aanmeldt, dan is de gewenste groei ruimschoots gerealiseerd. En dat moet toch lukken?

Karel Klaver,
le-penningmeester.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 1981

Waarderingsgrondslagen en grondslagen voor de resultatenbepaling

Balans per 31 december 1981

1. Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen voor de nominale bedragen.
2. **Kantoorgebouw**
Opgenomen voor de aanschaffingswaarde (exclusief aankoopkosten) onder aftrek van lineaire afschrijvingen, berekend op basis van de aanschaffingswaarde en de geschatte economische levensduur.
3. **Verbouwingkosten**
Opgenomen voor de aanschaf-

PASSIVA	31 december 1981		31 december 1980 ¹⁾	
	f	%	f	%
<u>Vermogen</u>		8.488		43.424
<u>Verkiezingsfonds</u>		40.787		136.496
<u>Voorzieningen</u>				
Voorziening groot onderhoud gebouw	42.500		32.500	
Voorziening algemeen	17.700	60.200	-	32.500
<u>Hypotheek o/g</u>		330.441		337.934
<u>Schulden en nog te betalen kosten</u>				
Crediteuren	60.864		107.249	
Vooruitontvangen contributies	468.636		238.236	
Vooruitontvangen van Tweede Kamer Fractie D'66	50.000		-	
Vooruitontvangen campagnemateriaal	11.516		-	
Te verrekenen subsidie omroep	295		-	
Te verrekenen subsidie PEAC	7.139		-	
Nog te betalen kosten	71.768		77.397	
Nog te betalen belastingen	1.332		24.367	
Nog te betalen regiobijdragen	30.842	702.392	-	447.249
			1.043.758	910.755
			=====	=====
Schulden regio's en afdelingen		P.M.		P.M.

fingswaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen, berekend op basis van de aanschaffingswaarde en de geschatte economische levensduur.

4. **Kantoorinrichting en -machines**
Opgenomen voor de aanschaffingswaarde, c.q. taxatiewaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen, berekend op basis van de aanschaffingswaarde en de geschatte economische levensduur.
5. **Voorraad brochures enz. en votometer**
Worden P.M. opgenomen.
6. **Effecten**
Betreft een aandeel ad f 100 opgenomen voor de nominale waarde.
7. **Vorderingen**
Opgenomen voor de nominale waarde onder aftrek van een

voorziening voor oninbare debiteuren.

8. **Verkiezingsfonds**
Betreft naast het saldo uit 1980 de in 1981 ontvangen bijdragen e.d. van derden en de bijdrage uit de partijkas onder aftrek van de ten laste van 1981 komende kosten.
9. **Voorziening groot onderhoud kantoorgebouw**
De voorziening wordt bepaald op grond van een schatting van in de toekomst te plegen groot onderhoud.
10. **Voorziening algemeen**
Betreft de vorming van een algemene voorziening. De jaarlijkse toevoeging bedraagt 5% van de salarissen.
11. **Hypotheek o/g**
De hypotheek, oorspronkelijk groot f 350.000, heeft een loop-

tijd van 20 jaren op annuïteitsbasis. De rente bedraagt 9,25% per jaar.

Staat van lasten en baten over 1981

1. **Lasten**
Komen ten laste van het boekjaar waarop zij betrekking hebben.
2. **Afschrijvingen**
Kantoorgebouw: Lineaire afschrijving over de aanschaffingswaarde: 4% per jaar.
Verbouwkosten: Lineaire afschrijving over de aanschaffingswaarde 20% per jaar.
Kantoorinrichting en -machines: Lineaire afschrijving over de aanschaffingswaarde, c.q. taxatiewaarde: 20 - 33 1/3% per jaar.
3. **Pensioenpremie**
De vereniging heeft ingaande 1 januari 1980 een pensioenverzekering afgesloten voor haar

werknemers.
Inkoop van voorliggende jaren vindt niet plaats.

4. Baten

Als baten van een boekjaar worden verantwoord de op dat boekjaar betrekking hebbende ontvangsten, ook wanneer deze in een ander boekjaar worden ontvangen, met uitzondering van:
- ontvangen giften, donaties en bijdragen
- opbrengsten Democraat
- opbrengsten verhuur votometer
waarvoor het kasstelsel wordt gehanteerd.

HET PESSIMISME VAN EEN PENNINGMEESTER MET HIER EN DAAR EEN LICHTPUNTJE

Mijn voorganger Jan Prevoo heeft op het voorjaarscongres 1981 gemeld, dat het voor de derde maal in succesie gelukt was om de jaarstukken nog klaar te krijgen vóór het congres. Ook dit jaar is dat gelukt. Hans Muylaart is er in geslaagd om ondanks pech en ziekte de stukken tijdig klaar te krijgen. Dit jaar zullen wij afscheid van hem moeten nemen, omdat hij heeft aangekondigd er mee te willen stoppen. Helaas, hoewel hij bereid is om stand-by te zijn in het geval dat dat noodzakelijk mocht zijn. Een troostrijk gevoel.

Penningmeesters dienen te beantwoorden aan een bepaald verwachtingspatroon. Het zijn notoire neezeggars, lastig en doen hun mond altijd op het verkeerde moment open. Het afgelopen jaar was een moeilijk jaar in financieel opzicht. Dit zeg ik niet uit een misplaatst gevoel voor instandhouding van tradities, die zegt dat penningmeesters altijd plechtig moeten verklaren dat het een moeilijk jaar was.

Een eenvoudige rekensom leert een

ieder hoe moeilijk het is geweest om, bij een niet geringe latente liquiditeitsbehoefte, de aangegane verplichtingen te kunnen blijven betalen.

Deze liquiditeitsspanningen zijn vooral te wijten aan het feit, dat de partij bij de campagne voor de 2e Kamerverkiezingen van mei 1981, veel te veel hooi op haar vork heeft genomen. De begroting is met f 194.000 overschreden!!

Er waren gelukkig 50 partijgenoten die ieder f 1.000 beschikbaar zouden stellen in het geval dat dat nodig zou zijn. En natuurlijk was het dat. Een elftal van deze groep heeft helaas nog geen gevolg gegeven aan de oproep om de ondertekende belofte te honoreren.

Het afgelopen jaar heeft zich gekenmerkt door de bezuinigingen die op het secretariaat zijn doorgevoerd. Daarnaast zijn alle andere organen getroffen door deze bezuinigingen. U kunt zich voorstellen wat dit heeft betekend voor de secretariaatsmedewerkers. Natuurlijk is dit gepaard gegaan met grote spanningen. Mede aan hun loyaliteit jegens de partij is het te danken, dat de operatie is geslaagd. De exploitatie vertoont een positief saldo.

Dat neemt niet weg, dat het bezuinigingsbeleid onverkort wordt voortgezet. Het is noodzakelijk voor de financiële continuïteit, dat er wordt gebouwd aan de liquiditeitsreserve, zodat het bestaande tekort wordt opge-

heven.

De voorspelde ontwikkeling van het ledental heeft zich gelukkig voortgezet. Er is natuurlijk sprake van enige terughoudendheid bij de betaling van de contributie. De bezuinigingen in het gezinsbudget heeft ook invloed op de hoogte van de contributiebetalingen aan de partij. Toch is het goed, dat de leden een gewetensraadpleging toepassen bij het invullen van de acceptgirokaart als het gaat om de contributieverplichting. Bij de kandidaatstelling voor gemeenteraden en Provinciale Staten zijn er leden geweest, met zeer hoge functies bij Overheid en bedrijfsleven, die de minimum contributie hebben betaald. Ik denk dat hierbij sprake is van een onjuist gebruik van de contributieregeling. Feit is, dat D'66 bepaald niet hoger is uitgekomen met de gemiddelde contributie per lid per jaar, in vergelijking met PvdA, PPR, PSP of CPN. De gemiddelde opbrengst per lid bij D'66 ligt f 10,- lager!!

Vanwege de situatie, dat er leden in het land zijn die hebben aangedrongen op een mogelijkheid om de contributie in termijnen te kunnen betalen, is er een voorstel deze mogelijkheid vanaf 1-1-'83 te hanteren.

Om voor de hand liggende redenen kan de betaling van de contributie op deze wijze alleen gebeuren door middel van de afgifte van een incasso-

machtiging of via een opdracht tot periodieke afschrijving van de bedragen ten gunste van de partij. Het moet vermeden worden dat de partij periodiek accept-girokaarten moet gaan verzenden. De kosten daarvan zijn onaanvaardbaar hoog.

De oproep van de penningmeester om toch vooral f 15,- extra te betalen, naast de contributie, heeft een groot effect gehad. Ruim f 90.000 hebben we daardoor extra ontvangen!!! Leden, HARTELIJK DANK DAARVOOR!!!

Het is goed besteed geld geweest en het zal niet verdwijnen in een bodemloze put. De exploitatie van de partij en het controle- en bewakingssysteem van de begrotingen hebben we redelijk in de hand.

De bankiersrol van de partij jegens de SWB en PSVI is voor het boekjaar 1982 beëindigd. De partij kan deze rol niet langer volhouden, waardoor het nodig was dat deze partijorganen op eigen kracht in hun liquiditeitsbehoeften gingen voorzien. Daarover is met de penningmeesters van deze partijorganen overeenstemming bereikt.

De grootste zorg heeft de penningmeester over het te gering aantal leden. Ik hoor wel eens dat leden niet meer bereid zijn om zich in te spannen voor de partij als het gaat om de ledenwerving. Dat geloof ik niet.

Ik kan mij niet voorstellen, dat de leden alleen in beweging zijn te krijgen als de nood het hoogst is. Dan denk ik hierbij aan de handtekeningen-actie. Als dat het geval zou zijn, dan zou de partij er nu niet zo goed voorstaan in politiek opzicht. Waar het het ledental betreft, bevindt D'66 zich op een kruispunt: zakken we terug of maken we inderdaad de sprong van een partij die zich permanent in de politiek heeft gevestigd en de wortels in de samenleving heeft uitgezet? Dat laatste is voor de continuïteit van de partij absoluut van levensbelang. Laten we deze ontwikkeling niet passief over ons heen laten komen. DOE ER DAN WAT AAN!!!

Vanaf 1 juli 1982 heeft de partij de beschikking over haar eigen computer. Zo'n ding is niet bedoeld om de werkgelegenheid op het secretariaat te vernietigen. Integendeel. De bedoeling is om de ledenadministratie nog beter te laten functioneren dan reeds het geval is. De leuenaars in de pers, die melden dat D'66 niet in staat is om een toeloop van leden te verwerken hebben ongelijk. Wishfull thinking.

De computer zal bovendien extra bezuinigingen mogelijk maken. Ook de fotokopieer-kosten zullen gaan teruglopen omdat andere procedé's op de markt dat mogelijk maken. Kwaliteit staat voorop, maar het moet niet te veel kosten. Dan wordt het een te dure luxe voor D'66.

Leden, laat het hoofd niet hangen. Het gehele Hoofdbestuur spant zich in om de zaak goed draaiende te houden. Het Hoofdbestuur kan het niet alleen

► Mutaties verkiezingsfonds

	31 december 1981		31 december 1980	
	f	f	f	f
Verkiezingsfonds				
Saldo begin boekjaar			136.496	-/- 2.361
Toevoeging resultaat 1979 conform besluit Algemene Ledenvergadering d.d. 25/26 april 1980				4.120
			136.496	1.759
Bij: Bijdrage uit partijkas		65.000		
Garantiefonds		52.000		
Giro-mailing		144.000		
Donaties en schenkingen inclusief opbrengst boek „Beeld van een Partij” (circa f 183.500)	305.923			
Af: Kosten boek	-/-133.615			
		172.308	158.394	
Opbrengst verkoop verkiezingsmateriaal	70.344			
Af: Kosten materiaal	-/- 40.743			
		29.601	5.447	
Intrest		2.234	951	
Diverse baten		2.155	124	
			467.298	164.916
			603.794	166.675
Af: Personeelskosten		68.615	1.085	
Porti- en telefoonkosten		21.941		
Kopieerkosten		6.516		
Diverse administratieve kosten		9.595		
Documentatie kandidaten		18.268		
Fotografie en video		3.453		
Campagnehandboek		20.265		
Mailings		6.641		
Zaalhuur		7.932		
Onvoorziene organisatiekosten		39.752		
Verkiezingsprogramma's	52.001			
Af: Opbrengst	-/- 9.745			
		42.256		
Materiaal verkiezingen		223.490	15.668	
Advertenties		158.248		
Diverse kosten		17.609	13.426	
			644.581	30.179
Saldo ultimo boekjaar			-/- 40.787	136.496

► doen. U moet ook iets doen: leden werven. Actief zijn in de komende periode in dat opzicht.

Tot slot over de jaarcijfers. In mijn jaarrede zal ik op het congres daar uitvoeriger op ingaan. De vermogenspositie van de partij is slecht, niettemin in herstel. Als we de tijd krijgen, en geen nieuwe verkiezingen omdat de Regering braaf haar plicht blijft doen, dan zal het ons lukken om de zaak weer op het goede spoor te krijgen. Dat is nodig omdat het verstandiger is om rekening te houden met financiële tegenvallers.

De exploitatie vertoont een positief saldo. Daaraan mag niet de conclusie worden gekoppeld dat de zaak weer op de oude voet kan doorgaan. Integendeel, het bezuinigingsbeleid wordt doorgezet.

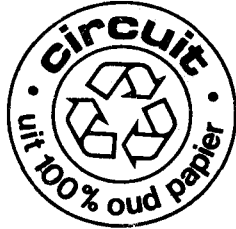
Het bewakingssysteem binnen de deelbegrotingen zal door middel van de computer beter functioneren en dus sneller zichtbaar worden.

Er zijn op de hoofdbegroting weinig opmerkingen te maken. De realisatie heeft de begroting goed gevolgd,

dankzij tijdig ingrijpen van het Hoofdbestuur.

Op het congres hoort U meer. Tot ziens, want U komt toch óók??

Karel Klaver,
penningmeester

(advertentie)

UIT HET HOOFBESTUUR

Op buitenlands terrein heeft het HB in de afgelopen vergaderingen besloten om een PPRpetitie voor de Turkse Ambassadeur mede te ondertekenen, om in te gaan op een uitnodiging voor een FDP congres en op een uitnodiging van Roemenië. Bezoeken aan de DDR en Bulgarije worden nog in beraad gehouden. In navolging van de ALV resolutie na jaar '81 ondersteunt het HB het voorstel van de secr. buitenland om in juni een Internationaal Seminar te organiseren. Ongeveer 40 personen, vertegenwoordigers van verschillende partijen uit alle EEG landen zullen onder de titel „Nieuwe wegen voor Europa” discussiëren over thema's die direkt samenhangen met de Europese samenwerking. De campagne voor de Provinciale Staten en de Gemeenteraadsverkie-

zingen is gestart. De begroting voor deze campagne ('s) is door het HB goedgekeurd. De partijfinanciën zijn nog steeds zodanig, dat we uiterst zorgvuldig met het geld moeten omgaan. Wij zijn noodzaak vaak een beroep te doen op u, als leden. Het voorjaarscongres op 20 maart zal in het teken staan van de PS verkiezingen. Het HB heeft het voorstel van de campagnecommissie voor een invulling van de middag overgenomen.

Op deze ALV wordt o.a. de contributieregeling '83 aan u voorgelegd. Het HB zal u naast de bekende contributieregeling ook voorstellen een gespreide contributiebetaling te fatteren. Uiteraard wordt ook de jaarrekening over '81 aan u voorgelegd.

Op het HB weekend, eind januari, te Woudschoten heeft het HB een begin gemaakt met een discussie over de volgende onderwerpen: de relatiepatronen binnen D'66, de verhouding tussen HB leden en DB leden. Nu de partij groter wordt moet de politieke discussie binnen de partij (beter) gestructureerd worden. Op de najaars-ALV '81 hebben wij t.a.v. de politieke discussie over het beleid op middellange termijn een besluitvormingsstructuur aangenomen. Hiermee zal in de komende jaren worden gewerkt. Dit is een begin, maar de discussies binnen de partij lopen via veel meer lijnen, dan die van de besluitvorming voor de ALV's. (SWB, PEAC, e.a.). In de komende tijd zal het HB zich in verschillende commissies bezighouden met het denken over bovengenoemde onderwerpen en het zal met voorstellen trachten te komen.

Het HB heeft ook besloten opnieuw het onderwerp „kandidaatstelling” ter discussie te stellen. Het recente verleden leert, dat ons intern verkiezingssysteem niet optimaal functioneert. Ook over dit onderwerp zal een HB commissie zich gaan buigen. Tot slot heeft het HB besloten de contactgroep Bedrijfsleven (een werkgroep, waarin ook fractieleden en SWB-leden zitten) uit te breiden met 2 HBleden (Ad Alewijn, regio Utrecht en Bob van den Bos). De redactie van de Democraat wordt uitgebreid met Kitty Warburg.

Mieke van Wagenberg,
Secretaris organisatie

Tellen alléén is niet genoeg!

In de loop van dit jaar zal onze administrateur, Hans Muylaart, ons helaas gaan verlaten. Daarom is het hoofdbestuur van D'66 genoodzaakt om een goede vervanger voor hem te zoeken. Want we kunnen natuurlijk niet zonder een bewaarde, betrouwbare, flexibele, aimabele, hard werkende en democratisch voelende medewerker (m/v), die onze cijfers bijhoudt.

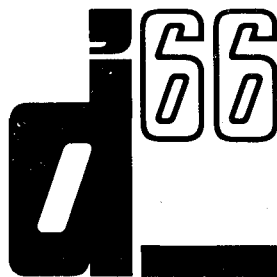
Wij zoeken daarvoor iemand die méér kan dan tellen en cijfers onder elkaar zetten. De functionaris is betrokken bij de financiële situatie van de partij en zijn/haar advies telt mee bij het uitzetten van de financiële beleidslijnen. Zo iemand mag zich dan ook

Hoofd Financiële Administratie op het Landelijk Partijsecretariaat

noemen. Voor de dagelijkse praktijk vergt dat iemand van de volgende kwaliteiten:

- een leeftijd van tenminste 35 jaar en enige ervaring in het bedrijfsleven in een soortgelijke functie;
- diploma MBA en capaciteiten om leiding te geven aan een kleine afdeling;
- ervaring met automatiseringsproblematiek;
- gevoel voor goede arbeidsverhoudingen;
- hoewel het lidmaatschap van de partij geen strikte vereiste is, toch een zéér loyale opstelling tegenover D'66;
- bij voorkeur wonend in Den Haag of directe omgeving.

De salarisschaal welke wordt toegepast kent, afhankelijk van ervaring en verdere kwaliteiten, een maximum aanvangssalaris van f 4511,- bruto per maand. Opname in pensioenregeling en vakantietoeslag zijn van toepassing.

Sollicitaties aan het Hoofdbestuur van D'66 worden graag ontvangen vóór 31 maart 1982, ter attentie van Karel Klaver, eerste penningmeester, aan het adres van het Secretariaat, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ DEN HAAG.

Verslag van de Adviesraadvergadering

De Adviesraad vergaderde op 23 januari j.l. in Zutphen, aangezien de vaste vergaderplaats, „Trianon” in Utrecht, niet beschikbaar was. De AR had 2 jaar geleden (naar aanleiding van discussies over de W.K. voetbal in Argentinië en de O.S. in Moskou) het HB om een nota gevraagd over Sport en Politiek. Inmiddels had de TK fractie zich over

de materie gebogen en was er een notitie van Aad Nuis beschikbaar. De AR besprak nu die notitie aan de hand van een aantal stellingen, die door een voorbereidingscommissie uit de AR waren geformuleerd. De Commissie, bestaande uit Toos de Gier (Limburg), Koppen, Eykenaar en Frankfurter (NH) en Slottje (namens het Presidium), had een goed stuk werk geleverd want alle 15 stellingen – zij het hier en daar gemeendeerd – werden door de AR aanvaard. De AR benadrukte de eigen verantwoordelijkheid van „de Sport” voor het aangaan van internationale sportkontakten en het al dan niet deelnemen aan sportontmoetingen, ook ten aanzien van de politieke aspecten daarvan. Voor „de Politiek” ligt hier – volgens de AR – een beperkte, adviserende taak. De AR stelde zich terughoudend op ten aanzien van boycot van sportontmoetingen; doelmatigheidsoverwegingen voor een besluit daartoe moeten een grote rol spelen. Voor een goede besluitvorming achtte de AR regelmatig overleg tussen „de Sport” en „de Politiek” noodzakelijk.

Bij het onderwerp „Aktuele politieke moties” kreeg de AR de kans zich over een aantal zeer verschillende zaken uit te spreken. Aan een motie van Boelman, Erkelens en Schaap (Overijssel) met betrekking tot de korting op het bovenwettelijk ziekingeld werd veel discussietijd besteed. De indieners waren van mening, dat de voorstellen onvoldoende duidelijk zijn gepresenteerd om ze te kunnen beoordelen op het effect naar de positie van de zieke werknemer enerzijds en de macro-economische effecten anderzijds en stelden derhalve voor, de TK fractie te adviseren niet eerder een definitief standpunt in te nemen dan nadat daarover duidelijkheid zou zijn verschaft. Die konklusie werd door een meerderheid verworpen.

Vervolgens vond aan de hand van een motie van Jet de Bussy (NH) een discussie plaats over de Brede Maatschappelijke Discussie over energie. De AR kwam tot de konklusie, dat zij gevoelens van grote onvrede had over de houding van de Stuurgroep met betrekking tot de begroting, dat er wél een B.M.D. moet komen mét discussiefase, echter binnen het door de Minister van Economische Zaken begrote bedrag. Jan Traag (Gld) diende een motie in over Amelisweerd: de AR betreurde (unaniem!) de uitspraken van de Minister van Verkeer en Waterstaat over Amelisweerd en met name die, waarin hij zegt, dat „het slechts om een rij struiken gaat”. Slechts met 3 stemmen tegen verzocht de AR aan de TK fractie alles te doen om de voorlopige besluitvorming van de Minister terug te draaien en zo Amelisweerd in stand te kunnen houden. De AR meende niet te moeten stemmen over een motie van Wilpstra (Gr.) die uitstel bepleitte van de beslissing de DWM fabriek in Veendam te sluiten. De AR verzocht Wilpstra wel haar van zodanige informatie te voorzien, dat zij een volgende keer terzake zou kunnen adviseren.

Het volgende agendapunt was de bespreking van het advies van het HB aan de afdelingen en regio's met betrekking tot collegevorming. Aange-

zien dit advies van het HB reeds aan de afdelingen was verstuurd, werd dit stuk door de AR voor kennisgeving aangenomen, evenals een notitie van Ernst Bakker over hetzelfde onderwerp. De AR boog zich wel over een motie van Bettie Groen en Else Rose Kuiper (NH) met een aantal aanbevelingen voor de vorming van colleges. Belangrijkste aanbevelingen van de AR (overigens in lijn met het HB advies):

- in het algemeen streven naar een college op programmatische basis, waarbij het van de plaatselijke omstandigheden afhangt, of het een afspiegelings-, een meerderheids- of een minderheidscollege wordt;
- programmatische afspraken na de verkiezingen maken;
- geen enkele democratische partij vooraf uitsluiten;
- samenwerking met partijen, waarmee D'66 op nationaal niveau niet wil samenwerken, op lokaal niveau niet uitsluiten, maar bezien in het licht van de lokale omstandigheden.

Tenslotte deden Aar de Goede en Doeke Eisma verslag uit de Eurofractie. Zij gaven een uiteenzetting over de werking van Europarlement, en de wijze waarop zij D'66 standpunten daarin naar voren hebben kunnen brengen. Daarop volgde een geanimeerde discussie, die een breed oriënterend karakter had. De AR besloot om in het najaar nog eens uitvoerig in te gaan op de Europese partijvorming.

Peter A. van den Brandhof
(voorzitter)

Latijns Amerika Festival

Op zaterdag 20 maart organiseren een aantal Latijns Amerika Komitees, SG/EUG en de Raadskelder, die zich verenigd hebben in de VLAM (Vereniging Latijns Amerika Manifestaties) een festival in het Muziekcentrum te Utrecht.

Op vele manieren wordt verzet gepleegd tegen de in Latijns Amerika bestaande ongelijke machtsstructuren. Een van die manieren is de muziek. Door jaarlijks een manifestatie te organiseren wil de VLAM Nederland laten kennismaken met die muziek en met het verzet. Behalve muziek staan er ook films en toneel op het programma en er is een tentoonstelling met werk van Nederlandse schilders over Chili. De Salvadoreense schrijver Manlio Argueta zal de Nederlandse vertaling van zijn nieuwste boek presenteren. Het programma is verdeeld over: de Grote zaal, de Kleine Zaal en de Filmzaal. Er is een crèche met een kinderprogramma.

Datum: 20 maart 1982.

Tijd: 15.00–22.30 uur.

Plaats: Muziekcentrum Vredenburg, Utrecht.

Entree: f 15,-.

Kaarten verkrijgbaar bij De Raadskelder, Pauwstraat 7, Utrecht; de Rooie Rat, Oudegracht 65, Utrecht; de kassa van het Muziekcentrum.

NB. Voorafgaande aan het festival is er 's morgens van 10.15 u tot 12.45 u. een forumdiscussie over de situatie

in Midden-Amerika.

Inlichtingen, Peter Spruyt, Zevenwouden 93, Utrecht, tel. 030 - 891930 en Lucien Dol, Bosstraat 19, Driebergen, tel. 03404 - 52973

Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66

SWB-NIEUWS

Toegankelijkheid een noodzaak

Beste Democraten,

In het Internationale Jaar voor Gehandicapten 1981 heeft D'66 een beleid geformuleerd, dat pretendeert participatie van gehandicapten in gelijkheid en volwaardigheid te verzekeren.

Het lijkt ons van bijzonder belang dit uitgangspunt uit te voeren binnen het partijgebeuren als voorbeeld naar de samenleving toe.

Helaas constateren wij dat landelijk gezien praktische problemen rijzen voor gehandicapte democraten om volwaardig te participeren, als het gaat om toegankelijkheid van gebouwen.

Een goed voorbeeld is afdeling Nijmegen, waar ondergetekende het ontoegankelijkheidsprobleem aan den lijve heeft ondervonden.

Wij achten het van bijzonder belang dat toegankelijkheid gecreëerd wordt, om de afspraken die wij in gezamenlijk overleg gemaakt hebben gestalte te kunnen geven, met name het gehandicaptenbeleid van D'66.

Wij doen een dringend beroep op u om aan een oplossing van het gesignaleerde probleem mee te werken. Met de gemeentelijke verkiezingen voor de deur zou het geen overbodige luxe zijn om dit zowel binnen als buiten de partij grondig aan te pakken.

Wij rekenen op uw aandacht, mede namens de Werkgroep Gehandicaptenbeleid D'66.

H. Soni

WIE, oh WIE??

de werkgroep OUDERENBELEID van de swb vraagt met SPOED:

- 1e. Een coördinator voor de groep, en
 - 2e. Enige enthousiaste (meewerkende) vrijwilligers c.q. leden teneinde het bejaardenbeleid een goede plaats te kunnen geven binnen – en natuurlijk ook naar buiten – onze partij.
- Tel. informatie: Hans de Lange 070 - 858303 (tijdens kantooruren)

Werkgroep Staatsrecht en Binnenlandse Zaken

Dit jaar zal nog vergaderd worden op: donderdag 4 maart, donderdag 11 maart, dinsdag 6 april, donderdag 6 mei, donderdag 10 juni, donderdag 9 september, dinsdag 5 oktober, donderdag 11 november en donderdag 9 december, steeds in het gebouw van de Tweede Kamer Binnenhof 7, Den Haag en telkens van 19.30 tot 22.00 uur.

De werkgroep is bezig een aantal subgroepen te formeren. Dit zijn voorlopig: 1. Staatsrecht, 2. Organisatie Rijksoverheid/C.H.R., 3. Decentralisatie, 4. Reorganisatie Binnenlands Bestuur (WGR/Provinciale herindeling), 5. Lagere overheden specifiek (Bestuurscie., (pre-)gevesten), 6. Burgemeester: benoemd of gekozen, 7. Brandweer/Rampen, 8. Openbaarheid, 9. Ombudsman, 10. Gemeentericht, 11. Binnengemeentelijke decentralisatie, 12. Kiesrecht en 13. Bestuurscultuur.

Nadere informatie en/of opgave als lid bij:

Ronald L. M. Verhagen, secretaris

Bleulandweg 134, 2803 HH Gouda.

Tel. 01820-24923.

Een „gemeenteraad”, bestaande uit PSVI-raadscursisten, in vergadering bijeen te Hilversum op 9 januari 1982.

(foto: P. Hans Frankfurter)

Politiek Scholings- en Vormings Instituut D'66

AKTIVITEITEN VOORJAAR 1982

Bestuurderskursus Zuid-Holland

Deze cursus is bedoeld voor nieuwe afdelings- en (sub)regiobestuurdersleden. Inhoud van de cursus: verdeling van taken en verantwoordelijkheden binnen het bestuur; de relatie tussen afdeling - fractie, afdeling - regio, bestuur en leden.

Waar en wanneer?

Postiljon Motel Dordrecht, 2/3 april 1982 (vrijdagavond-zaterdag)

Kosten

Per deelnemer zal een bijdrage van f 50,- worden gevraagd (inclusief schriftelijk materiaal en overnachting).

Aanmelding

PSVI D'66, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ 's-Gravenhage, 070-858303

Presentatiekursus

Deze cursus is bedoeld voor mensen die zich kandidaat hebben gesteld voor de gemeenteraad. Veel nieuwe kandidaten zijn onzeker hoe zij in de verkiezingsbijeenkomsten het praktische politieke beleid van D'66 moeten presenteren.

In deze cursus zal daaraan al oefenend aan de hand van eigen vragen en ervaringen gewerkt worden (met behulp van video). De cursus is opgezet in samenwerking met Kerk en Wereld.

Waar en wanneer?

Driebergen, Kerk en Wereld, 7-9 mei 1982.

Kosten

Kursus: f 60,- (6 dagdelen)

Aanmelding

PSVI D'66, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ 's-Gravenhage, 070-858303

Regio's

GRONINGEN

Bestuurderskursus (vervolg): 16/17 april 1982
Themabijeenkomst collegeonderhandelingen: voorjaar 1982

Weekend nieuwe raadsleden: 3/4 sept. 1982

Themadag gemeentebegroting: najaar 1982

Diskussie- en vergadertechniek: najaar 1982

Info en aanmelding: Ton Bergman, Kalkwijk 15, 9603 BB Hoogezand, 05980-95233

FRIESLAND

Drempeloverschrijdingskursus vrouwen: voorjaar 1982

Bestuurderskursus: 6 avonden april/mei 1982

Info en aanmelding: Ellen van Hulzen-Figee, Sinderhoven 22, 9254 GD Hardegarijp, 05110-3250

DRENTHE

Basiskursus provinciale staten: na de verkiezingen van provinciale staten

Basiskursus gemeenteraad: najaar 1982

Info en aanmelding: Arend Jager, Alb. Schweitzerplantsoen 8, 9301 HB Roden, 05908-17205

OVERIJSSSEL

Basiskursus gemeenteraad

Oost Overijssel: vanaf 2 maart

begeleider: Henri Potman, 053-894437

West Overijssel: vanaf 25/26 maart

begeleider: Jaap Boekelman, 05200-414449

Info en aanmelding: Siska van der Aa, Beckumerstraat 308, 7548 PV Boekelo 05428-2729

GELDERLAND

Themadag gemeentefinanciën 17 april 1982, Arnhem, Coehoorn. Onderwerpen: begrotingen, kapitaalsbeheer m.m.v. Johan Koster bezuinigingsbeleid, m.m.v. Hans Bolluyt gemeente en huisvesting m.m.v. Willem Vrijhoef

Themadag welzijn, 1 mei 1982, Arnhem, de Opbouw. M.m.v. Jan van den Hazel

Bestuurderskursus, in verband met de verkiezingen voor provinciale staten en gemeenteraden: september 1982

Info en aanmelding: Toon Janse, Nassauweg 24, 6703 CJ Wageningen, 08370-14237

UTRECHT

Oriëntatiekursus nieuwe stijl: najaar 1982

Info en aanmelding: Marijke Hopman, Beereveld 16, 3621 GW Breukelen, 03462-2723

NOORD-HOLLAND

Oriëntatiekursus nieuwe stijl: najaar 1982

Bestuurderskursus: najaar 1982

Info en aanmelding: An Loot, Eemnesserweg 29a, 1261 HH Blaricum, 02153-11856

ZUID-HOLLAND

Bestuurderskursus: 2/3 april 1982

(vrijdagavond/zaterdag) Dordrecht.

Info en aanmelding: PSVI D'66, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ 's-Gravenhage, 070-858303

ZEELAND

Bestuurderskursus: 23/24 april 1982

Info en aanmelding: PSVI D'66, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ 's-Gravenhage, 070-858303

NOORD-BRABANT

Oriëntatiekursus nieuwe stijl:

17 april + 1 mei 1982

Gemeenteraadslid en praktijk: 2/3 april 1982

Bestuurderskursus: 11 sept. + 24/25 sept. 1982

Themadag gemeentefinanciën: september/oktober 1982

Oriëntatiekursus nieuwe stijl: najaar 1982

Info en aanmelding: Arjen Oostra, Willem Pijperpark 11, 5144 VH Waalwijk, 04160-31748

LIMBURG

Bestuurderskursus: 3 en 24 april, Roermond

Info en aanmelding: PSVI D'66, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ 's Gravenhage, 070-858303

ZUIDELIJKE IJSELMEERPOLDERS

Bestuurderskursus, najaar 1982

Info en aanmelding: John Half, Oostrandpark 48, 8212 AR Lelystad, 03200-26337

LIJST VAN AANWEZIG KURSUSMATERIAAL

De geschiedenis van D'66 f 12,50

Handboek voor besturen f 5,-

Oriëntatiekursus f 5,-

Aanvullend D'66 materiaal op de

kursus De gemeenteraad van de

Stichting Burgerschapskunde f 7,50

Documentatie- en Informatiemap

Provinciale Staten f 32,50

Wenken en tips voor het opzetten

van verkiezingskampagnes f 5,-

Kollegeonderhandelingen f 2,-

Diskussie- en

vergadertechniek f 5,-

Deze prijzen zijn exclusief verzendkosten.

BESTUUR EN REGIONALE KOÖRDINATOREN PSVI D'66

Op aanvraag sturen wij u een lijst toe.

Aanmelding voor cursussen, informatie over cursussen, en bestellingen:

PSVI D'66, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ 's-Gravenhage, 070-858303

UIT HET BESTUUR

Twee leden van het algemeen bestuur van het PSVI D'66, Bertie Sixma-Sevenhuysen en Wim Kiffen, zijn aan het eind van hun eerste bestuurstermijn. Dit betekent, dat hun functies reglementair vakant komen. Beiden stellen zich herkiesbaar voor hun functies. Op de ALV van 20 maart vindt de verkiezing plaats. Kandidaten kunnen zich tot 2 x 24 uur vóór aanvang van de ALV op 20 maart melden bij het PSVI D'66 op het Landelijk Secretariaat.

ANDERMANS KURSUSSEN

TELEAC-Gemeentewijzer: praktische informatie over o.a. trouwen/scheiden, een school kiezen voor de kinderen, huursubsidie, woonvergunning, bouwvergunning, bijstand. Prijs f 19,75. U kunt het boek Gemeentewijzer bestellen door overmaking van f 19,75 op giro 544232 t.n.v. TELEAC-Utrecht
Eerste televisieuitzending: maandag 29 maart.

De 8 uitzendingen zijn wekelijks op maandag van 18.28 - 18.58 uur via Nederland 1. De programma's worden herhaald op zondag van 16.30 - 17.00 uur eveneens via Nederland 1
De eerste radiouitzending: maandag 22 maart.

De twaalf radioprogramma's kunt u wekelijks beluisteren op maandag van 22.00 - 22.30 uur op Hilversum 2. De herhalingen zijn op vrijdag van 14.33 - 15.03 uur, ook op Hilversum 2.

De Volkshogeschool, orgaan van de vereniging voor volkshogeschoolwerk. In nr. 1 (5 februari 1982) een overzicht van de zomerweken 1982 op verschillende volkshogescholen. Redactie- en administratieve adres: Vereniging voor Volkshogeschoolwerk, algemeen secretariaat, postbus 314, 3800 AH Amersfoort, 033-12444.

Stichting Europahuis in Nederland organiseert een zomer-universiteit in juli 1982. „The Summer University Course will be organized from 17th till 25th of July 1982. In this Summer University Course there will be introductions by Parliamentarians of the European Parliament, journalists and scientific experts. Discussions, films and excursions are part of the program. Three important problems - connected with recent developments in the E.C. - will be treated. These 3 subjects are:

1. The European Political Corporation (EPC)
2. The Economic Crisis and its consequences for Employment and Social Security
3. The Common Agricultural Policy (CAP) in the Eighties

Meer informatie: Europehouse in the Netherlands, St.-Antoniusbank 42, Bemelen NL - 6267 NB Cadier en Keer, 04407-1546

Geluidsdeskundige gevraagd

De werkgroep Milieu heeft behoefte aan versterking met mensen, die iets van geluidhinder afweten. Wie meldt zich aan? Contact op te nemen met de secretaris van de werkgroep: R. Lichthart, W. Pauwstraat 12, 1241 BZ Kortenhof, tel. 035 - 60799. ■

Studiedag media

Op zaterdag 3 april organiseert de Werkgroep Media van D'66 in samenwerking met het S.W.B. een studiedag met als thema:

Vrijheid van meningsuiting en nieuwe media.

De ontwikkelingen bij de geschreven pers, het slecht functioneren van het ether-omroepbestel, de opkomst van het kabelmedium en de mogelijkheden die omroepsatellieten bieden maken een discussie binnen D'66 gewenst.

Kernpunt van de discussie over een toekomstige regeling van het Nederlands mediabestel dient naar de mening van de Werkgroep de vrijheid van meningsuiting te zijn. Te weinig nog wordt dit grondrecht als het belangrijkste uitgangspunt van beleid benadrukt. De studiedag hoopt hiertoe een belangrijke aanzet te vormen.

Vier sprekers zullen, ieder vanuit hun specifieke deskundigheid, een inleiding houden op basis waarvan kan worden gediscussieerd. Herman Cohen Jehoram, Geert Jan Kemme, Wil Wilbers en Gerrit Jan Wolffensperger hebben zich hiertoe bereid verklaard. De coördinator van de Werkgroep, Jeroen Arnolds, leidt de discussie.

De studiedag wordt gehouden in het Vlaams Cultureel Centrum, Nes 45, Amsterdam van 10.30 tot 16.00 uur. Tijdens de pauze van 12.30 tot 13.30 uur bestaat de mogelijkheid in het restaurant van het Vlaams Cultureel Centrum de lunch te gebruiken. D'66 leden, tot een maximum van 70, die aan deze studiedag willen deelnemen dienen zich op te geven bij Jeroen Arnolds, Albert Cuypstraat 123, 1072 CS Amsterdam onder opgave of men denkt van de lunchmogelijkheid (op eigen kosten) gebruik te maken. Van de deelnemers wordt een vergoeding in de kosten gevraagd van f 15,- te storten op gironummer 3322213 t.n.v. de penningmeester SWB, onder vermelding van „studiedag media”. Bij betaling aan de zaal zal om administratieve redenen f 20,- per persoon dienen te worden voldaan. ■

Werkgroep Afrika

Oproep
In de sectie Buitenland van de S.W.B. is plaats voor een coördinator van de WERKGROEP AFRIKA; de werkgroep heeft ook behoefte aan een aantal actieve leden.

De Werkgroep Afrika bespreekt de politieke ontwikkelingen op dit continent, zoals die in Zuidelijk Afrika, de Westelijke Sahara en Tsjaad en adviseert de fractie ter zake.

Vanwege het vertrek van een aantal actieve leden naar het buitenland bestaat dringende behoefte aan versterking vanuit de partij.

De eerstvolgende bijeenkomst is voorzien voor medio april ter voorbereiding van het bezoek van Aad Nuis aan Zuidelijk Afrika. Belangstellende leden kunnen contact opnemen met Kees Klompenhouwer, coördinator van de Sectie Buitenland van de S.W.B. Zijn adres: Tattistraat 134, 3066 CJ Rotterdam telefoon: (thuis) 010 - 213905 (kantoor) 070 - 614941 toestel 2394. ■

Politiek Emancipatie
Aktiveringscentrum D'66

PEAC- NIEUWS

Hedy d'Ancona

Zaterdag 13 maart Krasnapolsky Amsterdam
DE ACHTERKANT VAN DE EMANCIPATIE

Mevrouw **Hedy d'Ancona**, staatssecretaris van sociale zaken, in het bijzonder belast met emancipatiezaken, zal het thema dat deze dag centraal staat inleiden.

Met „de achterkant van de emancipatie” wordt bedoeld op het gebeuren thuis: hoe moeten we de taken verdelen is een vraag die niet alleen speelt bij het werk buitenshuis, maar ook in het binnengebieden. Hoe deze persoonlijke ervaring politiek te vertalen is een actuele opdracht. Er zal veel tijd zijn voor het werken in groepen (van 11-13 uur) terwijl in de middag ruimte is voor politieke moties, nadat **Laurens Jan Brinkhorst**, fractievoorzitter van de tweede kamerfractie van D'66, een kort woord heeft gesproken.

Speciale attractie is de vertoning van de film: Alice Schwarzer in gesprek met Simone de Beauvoir.

We verwachten dat er veel D'66 leden en belangstellenden komen naar deze **LANDELIJKE EMANCIPATIEDAG D'66**

Zaterdag 13 maart Krasnapolsky Amsterdam
Aanvang 10.30 uur (vanaf 10 uur koffie)

Sluiting 16.45 uur

Entree f 6,50

Er is kinderopvang. Bel daarover het secretariaat: 070 - 858303

Informatie over het JOAC

Binnenkort zal er een JOAC-informatiefolder verschijnen, waarin verscheidene facetten van het JOAC aan de orde komen.

Zo zal er iets instaan over de contacten van het JOAC met het buitenland, over de activiteiten van de S.W.B. werkgroep jongeren, over de JOAC-Karavaan e.d.

Voor iedereen die op de hoogte wil blijven van de activiteiten die binnen D'66 door Jongeren ondernomen worden, is de JOAC - Info eigenlijk een onmisbaar bezit. Als je geïnteresseerd bent en je wil graag zo'n informatiefolder ontvangen, stuur dan een briefje naar Ingrid Pieters, Marshallaan 380, 8527 TW te Utrecht. De JOAC-Karavaan is inmiddels op gang gekomen. Zoveel mogelijk regio-vergaderingen zijn door leden van de JOAC-bestuurscommissie bezocht. Ook in de komende tijd zullen we dat doen.

Wat ons wel is opgevallen, is de geringe opkomst van jongeren op zo'n vergadering. We zouden graag zien dat er wat meer jongeren op een regiovergadering of afdelingsvergadering aanwezig waren zodat wij ook wat meer contacten kunnen leggen teneinde eventueel wat op poten te zetten.

Ook in het kader van de komende gemeenteraadsverkiezingen zijn activiteiten van D'66 jongeren van belang. We willen activiteiten van jongeren op dit gebied graag stimuleren, dus als je ideeën hebt, of als je iets wilt organiseren en je hebt daarbij hulp nodig, schrijf dan eens naar het JOAC. Wij zullen proberen je te helpen.

Tevens doen we nogmaals een beroep op alle (jonge) democraten die interesse hebben om mee te gaan werken aan regionale- en afdelingsactiviteiten, zich aan te melden als regio- of afdelingscontactpersoon voor het JOAC.

JOAC-Bestuurscommissie ■

Pootjes

De Statencampagne ging op donderdagavond 25 februari jl. enthousiast van start in de Utrechtse Jaarbeurs in aanwezigheid van veel Statenkandidaten die achtereenvolgens werden toegesproken door Han Heemskerk, Jan van Berkum, Roel Heeskamp, Laurens Jan Brinkhorst en tenslotte Jan Veldhuizen. Beladen met affiches en folders verlieten zij Utrecht. Ook de winkel deed goede zaken: zonnekleppen, molentjes, petjes, boeken en autostickers, het vlóóg allemaal weg. Soms kreeg het zelfs pootjes, want toen de kas werd opgemaakt ontbrak er precies f 605,-. Daarom volgt hieronder een prijslijst. Wie per ongeluk iets meenam of vergat te betalen wordt vriendelijk maar niet minder dringend verzocht het verschuldigde bedrag (desnoods anoniem) over te maken, c.q. te storten op gironummer 1477777 ten name van Penningmeester Democraten '66, Den Haag, onder vermelding van „winkel Utrecht”. U kunt zelf even uitrekenen hoeveel u moet betalen.

Autostickers	f 4,-
Molentjes	f 0,50
Petjes	f 1,65
Zonnekleppen	f 0,30
Boek „Beeld van een partij”	f 19,50
Brochure „Collegeonderhandelingen”	f 2,50
Brochure „Campagnetips”	f 5,-

Regio Overijssel (2)

Het bestuur van de Regio Overijssel nodigt u uit voor de **ARV te houden op 27 april 1982 in Rest. „De Leeren Lampe” te Raalte. Aanvang 19.45 uur.**

Op de agenda staat onder meer: Verkiezing nieuwe leden van het Regio-bestuur, verkiezing Regio-HB lid en plaatsvervangend Regio-HB lid, alsmede verkiezing van drie leden voor de Adviesraad.

Het ligt in de bedoeling het Regiobestuur uit te breiden met drie leden, t.w.

a. Een regionaal politiek coördinator, die zal worden belast met de verticale contacten tussen Tweede Kamerfractie, Statenfractie, Gewestraadsfractie en de Gemeenteraadsfractie van D'66, alsmede met de leden van de Adviesraad.

b. Een bestuurslid, belast met de organisatie van de scholing en vorming en hierop betrekking hebbende verzoeken van derden (zoals bv. VOSCursussen).

c. Een bestuurslid, belast met de voorbereiding van de ALV's in de Regio.

Evenals de onder a, b en c genoemde functies en drie leden voor de Adviesraad dienen binnen het Regiobestuur de volgende functies m.i.v. 27 april 1982 vervuld te worden: Voorzitter, secretaris en lid/plv. HB-lid. Ook dient een nieuw Regio-HB lid gekozen te worden. Als u zich voor een van deze functies kandidaat wilt stellen kunt u het daarvoor benodigde formulier aanvragen bij Paula Veen, Drienerparkweg 9, 7552 EA HENGEL, Tel. 074-434467. De definitieve agenda met bijbehorende stukken zullen u tijdig worden toegezonden. ■

UIT STAD EN LAND

Regio Overijssel

De verkiezingscommissie voor de a.s. verkiezingen voor de Gewestraadsfractie van D'66, maakt de leden uit Twente er op attent, dat de kandidaatstelling voor de Gewestraad geopend is en vrijdag 2 april as. om 18.00 uur sluit. Kandidaatstellingsformulieren zijn aan te vragen bij de voorzitter van de verkiezingscommissie: Roald de Graaf, Handellaan 22, Enschede, tel. 053-337402. Daar moeten ook de ingevulde formulieren weer naar toe. Het subregiobestuur Twente belegt een algemene subregiovergadering op 22 april as. en nodigt alle leden hierbij uit. Tijd: 20.00 uur.

Agenda: concept verkiezingsprogramma Gewestraad, presentatie kandidaten Gewestraad en aansluitend stemming over de lijstvolgorde (dus géén poststemming!) ■

DEMO- CRAATJES

door Marie-Louise Tiesinga

De stapel Democraatjes is op de sluitingsdatum van de grote broer niet hoog. Dat is begrijpelijk, want de meeste zullen hun verkiezingsnummer begin maart laten verschijnen.

De Demokrant van **Hoorn** is in een nieuw jasje zeker het vermelden waard. Ziet er prima uit. Dat kan helaas niet gezegd worden van de krant uit **Den Haag**, die ik soms ergens zie liggen en die voor iets „Haags” toch wel erg flodderig aandoet. Terug naar de Peperbek van Piet van Baarsel?

Almere heeft deze keer twee goede artikelen, waar andere redacties iets aan kunnen hebben. Jan van Wierst schrijft een stuk getiteld: „Het woonrecht van geestelijk gehandicapten”. Het is nog niet zolang geleden dat men over geestelijk gehandicapten dacht als mensen die vooral zielig waren, met alles en nog wat moesten worden geholpen en die vooral het beste af waren in tehuizen, waar speciaal opgeleid personeel voor de opvang zorgde. Aan enig onderscheid in de mate van gehandicapt-zijn werd eigenlijk alleen maar in vakkringen en uiteraard door de ouders gedacht. Naar de mening van de mensen zelf werd echter niet gevraagd. Na het drama rond „Dennendal” is er veel veranderd. Er zijn ouderverenigingen ontstaan, die streven naar vormen van kleinschaligheid, waarin de huiselijke situatie zoveel mogelijk wordt benaderd. Jan van Wierst is aangezocht als contactpersoon om te trachten met de Stichting Woonvoorzieningen in Almere geestelijk gehandicapten hun woonrecht te verschaffen. Hij schrijft over kleinschaligheid, democratie en de emancipatie van onze geestelijk gehandicapte medeburgers.

Rob Pelganta schrijft in hetzelfde nummer over „Nieuwe vormen van gemeentelijke democratie” naar aanleiding van een rapport van het adviesbureau Twijnstra en Gudde (nov. '81), dat de verschillende democratiseringspogingen met de daar voorkomende aspecten heeft belicht. Wat decentralisatie, decentralisatie, projectorganisatie, territoriale bestuursorganisatie, participatie etc. inhoudt en hoe het werkt, wordt in dit artikel uit de doeken gedaan; knelpunten, o.a. geconstateerd in Enschede en Rotterdam, gesignaleerd.

Er liggen nog twee regiobladen van **Friesland**. Friesland stuurde in december j.l. een brief aan Jan Terlouw. Bij iedere regeringswisseling, zo redeneerde men, zou je kunnen spreken van een overgangsfase. Het oude beleid werkt nog een tijdje door, voordat het gezicht van de nieuwe ploeg herkenbaar wordt. In de eerste maanden van Van Agt II heeft met name de Minister van Economische Zaken dat ervaren. Het ging daarbij om een aantal zaken, die van

direct belang zijn voor het Noorden. De redactie van het regioblad van Friesland vroeg Jan Terlouw in het januarinummer een kort commentaar te geven. Dat deed hij als volgt:

„In de eerste maanden van mijn ministerschap ben ik al heel wat keren geconfronteerd met het Noorden. De regionale economische en sociale problematiek kwam daarbij natuurlijk op de allereerste plaats. Als coördinerend bewindsman voor het regionale beleid zal ik ervoor zorgen dat de belangen van het Noorden binnen de regering de aandacht krijgen die zij verdienen. De brief over het regionale beleid die ik aan de Tweede Kamer heb gezonden, was daar al een resultaat van. Ik ben blij dat de beleidsvoornemens uit die brief in het algemeen positief zijn ontvangen.

Maar ook anderszins heeft het Noorden van het land al heel wat keren centraal gestaan in de politieke discussies. Als het ging om de eraan bestede ministeriële tijd, dan zouden de noordelijke provincies behoren tot de meest welvarende van het land.

De kwestie Ameland was voor mij een buitengewoon pijnlijke ervaring. Ik werd geconfronteerd met het feit dat ook de macht van een minister scherpe grenzen heeft. Zoiets kan men natuurlijk van te voren weten, maar dit geval, waar de afwijking tussen economie en milieu naar mijn persoonlijke mening had moeten leiden tot achterwege laten van de boorlocatie GLC, en ik tenslotte toch de beslissing van mijn voorganger niet meer kon terugdraaien, is mij persoonlijk moeilijk gevallen.

Ik weet dat ook de kwestie van de proefboringen naar wellicht voor het opbergen van nucleair afval geschikte zoutkoepels in „het Noorden” gevoelig ligt. Het vorige kabinet had al vastgelegd dat de boringen zouden worden opgeschort tot na afloop van de Maatschappelijke Discussie over het Energiebeleid. Ik heb er uiteraard geen moeite mee mij daaraan te houden.

Ik heb begrepen dat ook in Friesland de discussie over de kwestie van de aardgaswinsten oplaait. Zo zag ik in het Friese PvdA-blad uitlatingen van het Kamerlid K. Zijlstra, die kennelijk niet veel vertrouwen heeft in mijn beleid op dit punt, en wiens standpunt in deze ik van een bedenkelijk democratisch gehalte vind. Laat ik de stand van zaken nog eens uiteenzetten. Uiterlijk 1 februari zal ik de Tweede Kamer meedelen of de oliemaatschappijen Shell en Esso bezig zijn zich te houden aan het gentlemen's agreement dat mijn voorganger, de heer van Aardenne, met hen heeft gesloten, inzake de paralleliteit van de investeringen van deze maatschappijen ten behoeve van de werkgelegenheid in Nederland enerzijds en de aardgaswinsten die deze maatschappijen maken anderzijds. De Minister-President heeft tijdens de Kamerdebatten over de regeringsverklaring die evaluatie toegezegd, later heeft de Kamer (ten overvloede, zou je kunnen zeggen) nog eens een motie van die strekking aangenomen, ingediend door de leden Wöltgens (PvdA) en Maarten Engwirda.

Afspraken zijn afspraken. Dat geldt voor particuliere ondernemingen, dat geldt voor regeringen. Ik vind het belangrijk dat niet – en zeker niet door mij – de indruk wordt

gewekt dat deze regering aan eigen en andermans afspraken niet zwaar tilt. Dat staat geheel los van de politieke waardeering die men voor zo een afspraak heeft. Laat er met andere woorden geen misverstand blijven hangen, veroorzaakt bijvoorbeeld door al of niet moedwillig verkeerde weergaven: ik zal erop toezien dat de aardgaswinsten ten goede komen aan de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in ons land, via de oliemaatschappijen en op een andere manier. Met vriendelijke groeten, J. Terlouw”

In het februarinummer een ingezonden brief (kan niet anders dan van Johannes de Jager zijn!) die melding maakt van een artikel in FRYSK&FRIJ uit januari, waaruit erkenning blijkt voor D'66. In geen politieke partij, zo meldt men, neemt de strijd om de Friese taalpolitiek de laatste tijd zo'n gewichtige plaats in als bij D'66. Maar bij D'66 blijft het niet bij denken alleen, niet bij vage algemeenheden zoals bij andere partijen. In het Statenprogramma is nu een duidelijke opvatting verwoord, waarin de tweetaligheid als een gegeven wordt aanvaard, ook al zijn vele D'66-ers in Friesland slechts ééntalig. Marianne Visch neemt in de kolom „uit het hoofdbestuur” afscheid van een vruchtbare periode als hoofdbestuurder. Zij geeft daarin haar ervaringen weer en geeft aan dat de positie van een regio-HB-lid niet altijd een benijdenswaardige is. Iets dergelijks doet Bettie Groen in een stuk dat ik onlangs kreeg toegestuurd met betrekking tot haar ervaringen tijdens een vier jaar durend lidmaatschap van de Adviesraad. Het is meer dan de moeite waard om Bettie's terugblik, haar kritiek en conclusies en aanbevelingen te lezen. Het lijkt in ieder geval een aanzet om het functioneren van de AR (weer) eens onder de loep te nemen.

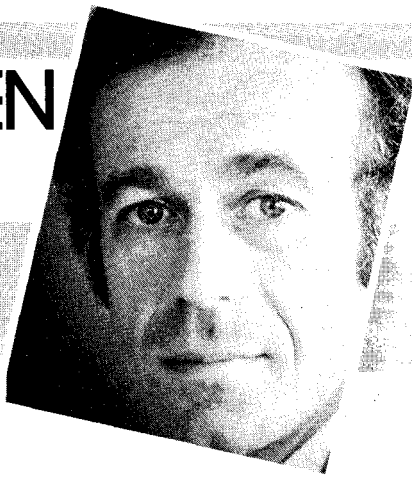
In Ruggespraak van de **afd. Leersum** een discussie over Vrede en Veiligheid tussen de D'66-ers Pieter Leenheer en Fred Bol. Interessant om hun onderling nogal uiteenlopende standpunten naast elkaar te zien.

De artikelen:

„Het woonrecht van geestelijk gehandicapten” en „Nieuwe vormen van gemeentelijke democratie” kunt u opvragen bij de **Democraat van Almere**, Postbus 50182, 1305 AD Almere.

„Vrede en Veiligheid, Fred Bol versus Pieter Leenheer” is op te vragen bij Pieter Leenheer, in Leersum: 03434 - 3371.

PORTRET VAN EEN PARTIJGANGER

door Stijn Verbeek

DE DEMOCRAAT IN GESPREK MET MICHIEL SCHELTEMA TRADITIE OP JUSTITIE

Bescheidenheid is een deugd die vooral in zijn gestalte tot uitdrukking komt, misschien ook in zijn stem, maar allerminst in zijn optreden. Als ik hem zeg dat hij tot medio 1971 niet bijzonder de aandacht getrokken heeft in de partij, lacht hij en zegt: „We kunnen niet allemaal aan de weg timmeren”. Een verwijzing naar zijn vrouw Olga? Zij is voorzitter van de D'66-fractie in de gemeenteraad van Haren bij Groningen. Van '74 tot '78 beheert zij daar een wethoudersportefeuille met Sociale Zaken, Huisvesting en Welzijn, vanuit een progressieve combinatie. Daarvóór zat zij voor D'66 twee jaar in de raad van Leidschendam tot het gezin in 1972 naar Haren verhuisde.

In 1974 werd hij ook hardnekkig genoemd toen Anneke Goudsmit bedankte voor het ambt naast Van Agt. Hij had toen net negen jaar recente ervaring op Justitie, maar zat eigenlijk nog te kort in Groningen om er al serieus over te denken weer terug te gaan naar Den Haag. Toen was bovendien Jan Glastra van Loon „in de markt”, die hij erg goed kende uit Leiden. „Ik hoefde toen niet te aarzelen om nee te zeggen” is zijn veelzeggend commentaar.

Hoe word je staatssecretaris?

„Ik las, toen ik van vakantie terugkwam, in de krant dat ik het geworden was. Dat bleek overigens een voorbarig bericht, maar je gaat dan wel nadenken over de vraag of je de uitnodiging zult aanvaarden, als die komt. Ik wijs er op dat er twee uiterst capabele kandidaten voor de functie in de fractie zaten: Elida Wessel en Gerrit Mik. Elida had vier jaar Justitie „gedaan” in de fractie, terwijl Gerrit Mik zijn sporen had verdiend in de Jeugdbescherming (Commissie Mik) en ervaring had als gedeputeerde in Groningen. Hij zat

bovendien in de centrale raad van advies voor het gevangeniswezen, óók een onderdeel van de portefeuille. Ik had geen enkele politieke ervaring. Maar de fractie vond dat er iemand moest komen, die een stuk wetgeving zou doen om daarmee de portefeuille ook wat langere-termijn-werk te geven naast al dat „incidenten”-werk. Wetgeving was daarvoor helemaal in handen van de minister. Bovendien was de minister ingewerkt en daarom hield de portefeuille ongeveer de inhoud die hij de laatste jaren steeds heeft gehad: Gevangeniswezen, Kinderbescherming, Vreemdelingenbeleid, Reclassering, Notariaat. Het zijn niet bepaald de terreinen waarmee je bij voorbaat politiek de meeste eer inlegt. Maar het moet natuurlijk wel gebeuren en

Van boven naar beneden: Kaspar, Martijn, Arjan.

Michiel Scheltema,

- geboren in Den Haag in 1939,
- verhuisde in 1946 naar Groningen waar hij later het Praediniusgymnasium bezocht,
- ging in 1957 Rechten studeren in Leiden,
- was na zijn doctoraal negen jaar werkzaam op het ministerie van Justitie,
- trouwde met Olga de Nie; het echtpaar heeft drie zonen: Martijn (14), Kaspar (12) en Arjan (8),
- sloot zich in 1967 aan bij de Democraten
- werd in 1972 hoogleraar in Groningen met als leeropdracht Administratief Recht,
- werd al in 1974 genoemd als staatssecretaris van Justitie, het ambt dat hij sinds het najaar bekleedt,
- begint na Glastra van Loon en Zeevalking als derde staatssecretaris van Justitie uit D'66 een traditie te vestigen.

ik vind het aardig werk om te doen. Nauwelijks benoemd zat ik al meteen tussen de zigeuners, maar dat is gelukkig goed afgelopen.”

Er lagen nogal wat erfenissen te wachten en ook nieuwe brandhaarden trouwens: de Christen-Turken, de asielaanvragers, de adoptiekinderen, de verblijfstitel buitenlandse vrouwen...

„Met betrekking tot vluchtelingen is Nederland redelijk ruimhartig. In het buitenland gebeurt het veel dat mensen aan de grens meteen worden teruggestuurd als er géén termen voor asiel aanwezig zijn. In Nederland nooit. Wij laten iedereen tenminste de beslissing afwachten. Zodra iemand zegt: „Ik ben vluchteling, ik wil hier blijven”, dan is dat een officieel verzoek. Ik heb in de regeringsverklaring laten opnemen dat, gezien onze beperkte opnamecapaciteit – en daar ben ik echt van overtuigd – je niet te ruim moet zijn in je opnamebeleid. In gevangenis en bij de kinderbescherming zit een aanzienlijk hoger aantal buitenlanders dan procentueel te verwachten zou zijn. Daar moet je bij het toelaten van vreemdelingen echt wel rekening mee houden. Heb je eenmaal als uitgangspunt dat beperkte aantal, dan volgt onmiddellijk de vraag van de prioriteit. En dan vind ik dat je allereerst aan vluchtelingen moet denken. Die moeten prioriteit hebben, waarbij je alleen moet voorkomen dat allerlei mensen hier op titel van vluchteling naar toe komen, terwijl ze hier alleen willen wonen omdat het leven hier blijkbaar aantrekkelijker is dan in het land waar zij vandaan komen. Criterium voor opname moet zijn: een vlucht uit een plaats waar zij niet veilig zijn vanwege hun ras, geloof of politieke overtuiging. Komen ze vandaan rechtstreeks naar hier, dan is Nederland het eerste land van opvang en blijven ze hier. Zijn ze eerst door een ander land opgevangen, maar vinden

ze Nederland nog aantrekkelijker, dan moeten we hen helaas terugsturen naar het eerste land van opvang. Daarover moeten internationaal overigens betere afspraken gemaakt worden. De hoge commissaris voor de vluchtelingen zou daarin een rol moeten spelen. Die heeft het overzicht en zou de verschillende landen kunnen wijzen op verantwoordelijkheden en mogelijkheden. Recent heeft hij dat gedaan door te zeggen dat er eigenlijk te veel Polen in Oostenrijk zitten. Een aantal landen, waaronder Nederland, heeft toen een groep Polen overgenomen en ik sluit niet uit dat daar nog eens een contingent Polen bijkomt.

Duidelijk en openbaar

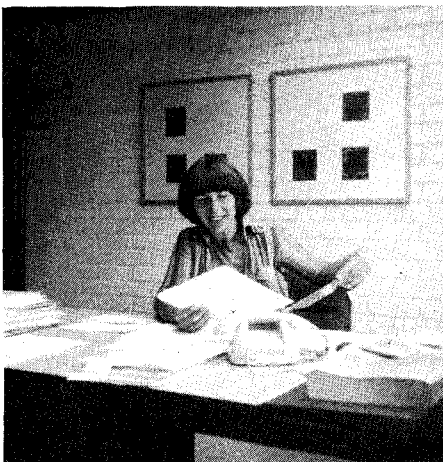
Het blijft moeilijk om de prioriteiten duidelijk naar het publiek toe te vertalen. Toch moet het mogelijk zijn om de mensen duidelijk te maken waarom je sommige dingen wél doet en andere niet. En dat dat niet een kwestie is van willekeur van de minister of de staatssecretaris, maar dat daar echt een beleid achter zit. Mensen zien meestal alleen een zielige mijnheer die het land wordt uitgezet. Zij zien niet dat je toch ook een heleboel mensen wél opneemt. Ze zien nog minder dat er nog een massa mensen niet toegelaten worden, waarmee zij beslist niet zouden willen ruelen.

Daarom pleit ik voor duidelijkheid en openbaarheid van de toelatingscriteria, maar ook voor begrip voor de mensen die die criteria in moeilijke gevallen moeten hanteren!"

We praten over wonen in Haren, dat het er zo mooi is, maar ook over de afstand tot Den Haag...

„Ik ben niet van plan om te verhuizen. Er is een perfecte treinverbinding waar ik – ondanks de auto van Justitie – veel gebruik van maak. Door mijn functie in de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid was ik al gewend om veel naar Den Haag te reizen. Wat je mist zijn de mensen, de vakgroep waarmee je negen jaar optrok. Mijn leeropdracht in Groningen omvatte administratief recht, bestuursrecht dus. Ik had het daar een beetje ontwikkeld in de richting van onderzoek naar hoe het in de praktijk werkt. Er zijn ook juristen die erg naar de regels en de jurisprudentie kijken en die veronderstellen dat - wanneer het maar eenmaal keurig op papier staat – de maatschappij dan wel zal volgen. Dit soort organisatoren heb je overal, ook in onze eigen partij. Maar het andere is veel aardiger: kijken hoe het in de praktijk werkt en dan daarop je wetgeving baseren.

In feite moet ik nu in de praktijk waar maken wat ik ginds in theorie gedoceerd heb. Dat is heel boeiend en ik heb ook absoluut geen spijt van de stap, al weet ik natuurlijk niet wat me nog boven het hoofd hangt. Toen de zaak na vijf weken al knapte had ik wel een fantastische kater. Je bent net begonnen, ook tegenover je ambtelijk apparaat, een nieuwe lijn te ontwikkelen en dan ineens hangt alles weer in de lucht. Je moet echt wel de tijd hebben om iets op te zetten, maar als je dat moet doen onder de druk van een mogelijk in elkaar stortend kabinet, dan is dat héél moeilijk. Jan Ter-

Mevrouw de wethouder (i.t.)

louw heeft veel tijd gestoken in het tot stand komen van deze regering. D'66 was ook de enige partij die deze samenstelling als eerste voorkeur had uitgesproken. De dreiging van de situatie is natuurlijk niet bevorderlijk voor een goed werkklimaat."

Commentaar van de heren Scheltema op de nieuwe functie van hun vader:
„Staatssecretaris is niks, je bent nooit meer thuis. Je had beter in Groningen kunnen blijven. Professor is toch óók een leuke baan?"

Hoe zou je het vinden als het hele land over je heen viel, zoals nu over Jan Terlouw?

„Nou, om te beginnen is het natuurlijk niet het hele land, maar alleen de hele publiciteit, maar die dan ook wel zó massaal, dat er van toeval geen sprake meer is. Daarom ben ik ook niet zo bang dat dat met mij zal gebeuren. Jan was hier gewoon een exponent van de te treffen groep. Die kan daar overigens wel tegen, al is het natuurlijk niet leuk voor hem. Maar als dit interview gepubliceerd wordt is dat allemaal alweer voorbij. Dan heeft hij zijn beleid (en niet

zijn gebrek aan beleid) verdedigd en duidelijk gemaakt dat zijn kracht en zijn ideeën niet zitten in lapmiddelen, maar juist in de ontwikkeling van een beleid op langere termijn. De financieel-economische problematiek in het kabinet is geweldig groot, met alle bezuinigingen en vooral alle tegenstellingen die op dat terrein spelen. Dat is iets dat Jan geweldig bezighoudt.

Die tegenstellingen verhinderen ook dat je al binnen een paar maanden kunt komen met iets dat op een lange-termijnbeleid lijkt.

Als je dan bovendien nog kijkt naar wat andere ministers presteren, getuigt dat dan van een fantastische bekwaamheid tegenover een geweldige ondeskundigheid en gebrek aan beleid van minister Terlouw? Er werd in die kranteberichten ook nergens iets concreets genoemd, alleen werd er wel van alles gesuggereerd. De soort kritiek die je hoorde bewoog zich van „hij brengt het ook niet altijd zo gelukkig" tot „hij trekt zich te weinig, of juist te veel aan van zijn ambtenaren", maar nooit „dit of dat is een foute beslissing".

Wij hebben gelukkig een goed contact tussen bewindslieden en kamerfractie. Daarin kun je veel onbehagen van buiten opvangen en verwerken. De fractie is kritisch genoeg om haar bewindslieden de waarheid te zeggen, als het moet in het openbaar, maar zeker binnenskamers. De fractie is overigens ook loyaal genoeg om je het vertrouwen te geven dat nog niet alles wat je doet verkeerd is. En vergis je niet: een bewindsman kan ook niet alles doen wat hij zou willen, zeker niet als je elke veertien dagen hoort dat er nóg meer bezuinigd moet worden.

Ik ben blij dat wij als D'66-bewindslieden binnen het kabinet duidelijk als groep optreden. Dat is bemoedigend voor elk van ons individueel!"

Ik denk voor D'66 collectief ook.

Gelukwens aan een nieuwe collega, met Jan Vis aan zijn zijde.

DEMOCRATEN SCHRIJVEN

VOOR WIE IS DE DEMOCRAAT?

„Politiek handelen kan slechts zinvol zijn, als het gericht is op handhaving en verbetering van de individuele ontplooiingsmogelijkheden. ... Het aanvaarden of versterken van de verscheidenheid van mensen vergroot de creativiteit en dynamiek in onze samenleving.”
(Uitgangspunten voor denken en handelen van D'66, par. 2)

Bemide Redaktie,

D'66 leden en anderen zien de partijorganisatie vaak als een voorbeeld van democratie. Het moge ooit zo geweest zijn, vraag is of met een volume van 17.000 leden het individuele lid nog wel voldoende aan bod komt, zonder verbetering van de communicatiemiddelen die we erfen uit de tijd, toen alles nog gezellig klein was.

Gelukkig gaat er nu iets veranderen aan de manier, waarop wij beleidsvoorstellen door congressen plachten te jagen. Omdat nu zowel voorstellen als amendementen daarop veel eerder tevoren aan de leden bekend gemaakt zullen worden, zal een flink stuk discussie verschuiven van de SWB werkgroepen naar de afdelingen.

Maar nog steeds ontbreekt een forum voor opinie en discussie, waar individuele leden terecht kunnen. De partij heeft daar, op dit moment, geen enkel medium voor.

Idee 66 zou een dergelijke functie kunnen hebben, maar mogelijk door het predikaat „wetenschappelijk”, is het vooral een verzamelpak geworden voor abstracte artikelen, die weinig tot discussie stimuleren. Bovendien verschijnt dat blad maar 4 keer per jaar en bereikt het lang niet alle leden.

Daarmee blijft dan alleen de Democraat als forum voor de leden over. En daar gaat het helaas steeds slechter mee: Tot juni '81 zou het blad nog 10 maal per jaar verschijnen, uiteindelijk werden dat er 9 in '81. En voor 1982 zijn nog maar 7 nummers voorzien. Bovendien worden de nummers steeds dunner, en de kongresstukken daarin steeds dikker.

Wij zouden bij deze een dringend beroep op u, redaktie, en het HB willen doen, om de juiste prioriteiten te stellen en meer ruimte te geven voor wat „de basis” denkt en doet. Desnoods ten koste van andere, nu vaste rubrieken.

In het jaar 1981 kregen – op een totaal van 220 pag. – ingezonden brieven-schrijvers slechts 11 pagina's toebedeeld. Twee partijprominenten (de fractieleider en de voorzitter) kregen er samen 8 en veel nieuws hebben zij daarin niet vermeld. Wij vinden dat

De rubriek „Democraten schrijven” staat open voor alle leden van D'66.

Kopij dient getypt te worden geleverd.

Om zoveel mogelijk mensen aan het woord te laten zal de redactie waar nodig stukken inkorten. Eventuele reacties op de ingezonden brieven zijn van Ed Veenstra en worden cursief gezet.

geen redelijke verdeling; twee krijgen bijna evenveel ruimte als 17.000! Wij geven u nu onze ideeën over de ordening die u zou moeten aanbrengen in de huidige rubrieken:

vaste column fractieleider/voorzitter: Lage prioriteit, biedt weinig informatie. Deze functionarissen kunnen bovendien beter op een andere manier met de leden communiceren, via spreekbeurten, e.d.

uit de fractie: Geen prioriteit, staat al in de krant en veel eerder ook nog. En daar wordt dan 2½ pag. per keer aan besteed.

van de Eurofractie: Meer prioriteit dan bovenstaande; de media doen er geen of summier verslag van.

van het HB: Handhaven, HB heeft geen ander communicatiemedium. Maar ruimte beperken. Niet te lange kongresverslagen bijv. Verslag HB vergaderingen mag weg; zou iemand het lezen?

kongresimpresies: Wel leesbaar, maar zou wat minder uitgebreid kunnen.

mededelingen: Drastisch reduceren. Al die evenementen zijn toch al achterhaald in een tweemaandelijk verschijnende Democraat. Regiobesturen en afdelingen hebben andere communicatiemiddelen, evenals het PEAC. SWB en PSVI zouden eventueel 1 pag. per jaar kunnen krijgen, om te vertellen wat ze doen/deden. Maar alleen als 't informatief is. Zeer nuttig zou zijn, als bijv. SWB werkgroepen eens in wijder kring bekend maakten, met welke problemen ze worstelen in hun discussies.

portret van een partijgangster/er: Hoge prioriteit. Bij voorkeur in elk nummer en daarbij ook aandacht schenken aan leden die regionaal actief zijn. Dat was een goed initiatief van de redaktie.

opinie. (ingezonden stukken): Ook hoge prioriteit. Het is het enige algemene discussieforum over concrete politieke zaken dat we in de partij hebben. Daarom in elk nummer 1 à 2 pag. beschikbaar stellen.

Partij te gast (interview met iemand van een andere partij): Mag ook best wat vaker dan eens per jaar, om het

nummer bijvoorbeeld.

Demokraatjes (informatie over lokale D'66 media): Nuttig, als inhoudelijke informatie wordt weergegeven over plaatselijke issues waar D'66 een bijzondere rol in speelt. Kan ook om het nummer.

Democraten schrijven (ingezonden brieven): Hoge prioriteit. Het is het enige kanaal, met de rubriek „opinie”, dat individuele partijleden hebben om met elkaar te discussiëren. Minstens 2 pag. per nummer beschikbaar stellen.

Algemeen gesproken, zouden wij de redaktie het motto willen meegeven: „Klichees eruit, discussie erin”. Daarbij zullen, zolang de middelen voor de Democraat niet verhoogd worden, redaktie en HB een keuze moeten maken, wie ze willen bedienen. De Democraat is ofwel een communicatiekanaal voor partijprominenten, ofwel voor „gewone” leden. Waar de eersten al andere middelen hebben, pleiten wij onomwonden voor de laatsten.

„Stel de politiek voorop, door te vragen: Voor wie?”
(Mao Tse Tung)

Ina Klaassen
Martin Maassen
Yvonne van Wagenveld
Pauline van Tets

HB en redactie zijn al enige tijd met elkaar in discussie over doel en functie van De Democraat. In die gedachtenwisseling zullen bovengaande suggesties zeker een plaats krijgen. Bedankt!

KLACHT!

door **Han van Spanje, Driehuis**

Als één van de democraten die de taak op zich hadden genomen om de kandidatenlijst in te dienen voor de a.s. Statenverkiezingen, moet mij wat van het hart.

Eerst een paar feiten: De kandidaten moesten mij een formulier toezenden (bewilligingsverklaring), waarop ze hadden ingevuld: hun naam en volledig adres en dat het de Statenverkiezingen betrof van 24 maart 1982, dit alles ondertekend met datumvermelding.

Van de 33 kandidaten ontbrak bij 4 hun naam, bij 10 ontbrak het adres geheel of gedeeltelijk, bij 6 stond geen datum bij de handtekening. (Bij 3 kandidaten ontbrak alles... het blanco formulier met slechts een onleesbare handtekening kon middels het poststempel worden geïdentificeerd!)

Mijn commentaar: het gebrek aan waardering voor formaliteiten vind ik beschamend. (Ik ben óók geen ambtenaar).

Ander feit: Slechts 6 (zes) kandidaten hadden het simpele formulier geheel ingevuld.

Mijn commentaar: de enorme hoeveelheid schrijfwerk waarmee de kandidaatstelling gepaard ging (33 x 33 namen en adressen) werd door lakse kandidaten verwaard.

Als verantwoordelijke indiener had ik de keuze of de ontbrekende gegevens erbij zoeken of D'66 hier niet mee laten doen aan de verkiezingen. Meer alternatieven biedt de Kieswet niet...
Geneede 6 kandidaten worden be-

dankt voor hun stiptheid en de overige kandidaten voor hun goede voornemens voor de volgende keer. Eljo Vos-Brandjes verdient een zoen van de meester en kan de volgende keer weer op me rekenen! ■

Commentaar overbodig.

GEFLIPT

D'66 staat voor Democraten 1966. Dat is voor jong kiezersvolk al heel lang geleden. Velen weten niet anders of D'66 heeft er altijd bij gehoord. En D'66 begint dan ook belegerde trekjes te vertonen. Partijdiscipline! Voor Muiden heeft het centrale partijbeleid als gevolg, dat de kans voor een echte Muier jongere om in de gemeenteraad te komen voor D'66, verkeken is. Flip de Groot van de Herengracht was te laat lid of te laat aangemeld als lid van D'66 om nog op de kandidatenlijst te komen. Strikt volgens de letter van het huishoudelijk reglement. D'66 wil van het beeld af dat het een Muiderberger partij zou zijn. Men wil graag greep krijgen op de stad Muiden. Flip niet op de lijst is dan ook een lelijke tegenslag.

Het kan zijn, dat het partijbestuur geen oogje dicht heeft willen knippen vanwege de affaire Dingemans. D'66 werd toen, vanuit Muiden, landelijk in opspraak gebracht. Maar die kwestie zou nu juist een reden kunnen zijn om het Muiderbergse/Muider D'66 bestuur, dat zeer op zijn hoede geworden is, vertrouwen te schenken en Flip erdoor te laten glippen. Waar we ons als Spiering mee bemoeien? Met Muiden.

Vera den Hertog uit Muiderberg stuurde ons dit overdrukje uit een plaatselijk periodiek met het verzoek om plaatsing. Vandaar!

BESTUREN MOET WEL MOGELIJK ZIJN

Op de agenda van de commissie voor algemene en bestuurlijke zaken van het IJmondberaad stond onder meer dit punt:

3. Vergaderingen.

Opstellen van een vergaderschema b.v. 3 à 4 weken vóór het IJmondberaad i.v.m. terugkoppeling.

I.v.m. de overbezette vergaderschema's o.m. voor de raadsclie's in de 5 gemeenten is 's avonds vergaderen niet wel mogelijk. Voorgesteld wordt 's middags om 16.00 uur te vergaderen.

EN DE REACTIE VAN DE D'66 FRACTIE VAN DE GEMEENTE HEEMSKERK:

Tot mijn spijt moet ik u berichten, dat ik verhinderd ben bovengenoemde vergadering bij te wonen. Dit schrijven dient niet alleen als eenvoudig bericht van verhindering, maar tevens als vorm van ernstig protest tegen het voornemen als aangegeven onder punt 3 van de agenda. Het voorstel om 's middags te vergaderen ontmoet bij onze fractie onoverkomelijke bezwaren zowel van persoonlijke, maar, (wat belangrijker is) ook van principiële aard.

Als persoonlijk bezwaar geldt, dat beide leden van onze fractie zwaar bezette dagfuncties vervullen, de een als staffunctionaris bij een verzekeringsbedrijf, de ander (o.a.) als docent aan een Pedagogische Aca-

SPREKBEURTEN/FORA/WERKBEZOeken

Na een tamelijk rustige aanloopperiode begint de campagne voor de Provinciale Staten-verkiezingen nu echt op gang te komen.

Hieronder een aantal evenementen tijdens de weken tot 24 maart.

De lijst is zeker niet volledig en onder het bekende voorbehoud, maar wilt U meer weten, bel dan naar de regionale campagnecoördinator/trice. (Voor hun namen en telefoonnummers: zie de vorige Democraat.) Tenzij anders vermeld is het aanvangstijdstip 20.00 uur.

11 maart

- Winschoten: forumdiscussie met *Bote Wilpstra* over het bedrijfsleven.
- Winterswijk, „In de Kollenschöppe“, Waliënsestraat, spreekbeurt *Louise Groenman*.
- Zaltbommel, „het Anker“, forumdiscussie met *Rob van Baaren* over werkgelegenheid.
- Breda, werkbezoek (overdag) en spreekbeurt *Ernst Bakker* en *Jopie Boogerd*.

12 maart

- Haren, Postiljonhotel: spreekbeurt *Laurens-Jan Brinkhorst*.
- Leeuwarden: JOVD-forumdiscussie met *Erwin Nypels*.
- Hoogeveen: spreekbeurt *Gerrit Mik*.

- Zeeland: werkbezoek *Dick Tommel* en *Herman Schaper* (overdag).
- Tholen: spreekbeurt *Dick Tommel* en *Jopie Boogerd*.
- Vlissingen: spreekbeurt *Herman Schaper*.
- Valkenburg, Cocarde: „Maak kennis met (o.a.) *Jan Veldhuizen* en *Aart Resoort*“.

13 maart

- Bollenstreek: werkbezoek + spreekbeurt van *Flip Pieters*. Nadere informatie: 02521-12847.

15 maart

- Leek/Tolbert, Dorpshuis: forumdiscussie met *Bote Wilpstra*.
- Emmen: forumdiscussie met *Rie Porsius* over werkgelegenheid.
- Stadskanaal: spreekbeurt *Gerrit Mik*.
- Doetinchem, „De Wildebeest“: spreekbeurt *Aad Nuis*.
- Tiel, zaal Opwaarts: forumdiscussie met *Rob van Baaren* over werkgelegenheid.
- Driebergen, „Klein Zwitserland“: spreekbeurt *Jan Veldhuizen* en *Arie Manten*.
- Renkum: werkbezoek *Maarten Engwirda*, 's middags.
- Arnhem: spreekbeurt *Maarten Engwirda*.

demie. Het is ons volstrekt onmogelijk, anders dan bij uitzondering onze raadsfunctie overdag uit te oefenen. Zo'n uitzondering vormen uiteraard de begrotingsdagen in onze gemeente, waarvoor tijd - verloftijd! - wordt vrijgemaakt.

En nu kom ik aan ons principieel bezwaar. Wij zullen ons met hand en tand verzetten tegen de neiging van Dagelijkse Besturen het avondwerk in bestuurlijk gemeentelijk verband te verplaatsen naar de middag. Deze neiging is niet alleen regionaal maar ook lokaal te bespeuren.

Het is uit democratisch oogpunt een onaanvaardbare zaak. In wijder verband wordt n.l. een tijdbom gelegd onder de kandidaatsstelling voor de Raden. Zolang het raadswerk geen volle dagtaak is, zullen velen afhaken, die in het particuliere bedrijfsleven of toch ook wel bij een aantal overheidsinstellingen een (veelal belangrijke) functie vervullen, zodra men kennis neemt van deze beperkende voorwaarde.

Het betekent in alle opzichten een verarming bij de selectie van kandidaten, zowel in kwantiteit als in kwaliteit. Daarnaast heeft het tot gevolg dat antiselectie plaatsvindt, omdat op deze wijze grote categorieën burgers uit bepaalde bedrijfstakken niet meer beschikbaar zullen en kunnen zijn, hetgeen ongewild, maar wel effectief op indirecte wijze hun grondrechten aantast.

Overigens erkent onze fractie het respectabele motief van de overbezette vergaderschema's 's avonds. Meer efficiëntie, samenvoegingen van commissies, minder detail- en meer beleidswerk vormen mogelijke oplossingen voor dit probleem. Wat het zwaarst is, moet het zwaarst wegen!

J. M. Nijssen,
(fraktievoorzitter)
Heemskerk.

Met de gemeenteraadsverkiezingen voor de deur, is dit een zaak die voor alle D'66 fracties van belang is.

D'66: EEN SERIEUZE ZAAK!

Als penvoerder van het aan het slot van dit stukje genoemde D'66-verband wil ik de lezer deelgenoot maken van het algemene gevoel dat in onze laatste werkgroepbijeenkomst heerste naar aanleiding van een

voorpagina-artikel in Vrij Nederland van 16 januari j.l. Niet ieder kent het stuk van de journalist Van Weezel, vandaar een zeer korte weergave van de strekking. Van Weezel maakt er - met nauwelijks verholten genoegen - melding van dat binnen D'66 een groep verontruste leden is opgestaan die zich zorgen maakt over het interne functioneren van onze partij. De groep, die zich veelbetekenend de Rappèl-groep noemt, is, naar wordt meegedeeld, opgericht door de leden Spigt, Van Altena en Van Thiel, van wie de eerste twee ook herhaaldelijk worden geciteerd. Het gaat de groep er onder meer om dat „we ons profiel niet (mogen) opofferen aan grijze compromissen“, en even verder: „Wij zijn progressief en links en dat moeten we duidelijk laten merken. Als duidelijkheid een kleiner electoraat oplevert, is dat de prijs die ervoor betaald moet worden“.

De groep laat vervolgens een waar-schuwend geluid horen tegen de dreigende uitholling van de (oorspronkelijke) D'66-idealen door op het stembussucces afkomende leden, wier vizier veeleer staat op de eigen politieke carrière en door thans al voorkomende „koersafwijkingen“. Uiteindelijk verlangt de groep meer discipline en controle op de naleving van de vastgestelde programma's, terwijl met nadruk wordt vooropgesteld dat de groep hierbij niet ziet op Terlouw en Brinkhorst. Het gestelde is allemaal niet mis, maar daar is het mij nu niet om te doen. Het is de reactie van Brinkhorst die ongenoegen opwekt. Brinkhorst vindt het geen vreselijk serieuze zaak of liever geen serieuze probleem en hij laat weten aan zo'n groep geen behoefte te hebben. Slot van het V.N.-artikel.

Deze reactie heeft ons verontrust. Het ware wijs geweest, zo is onze opvatting, de mening van een aantal loyale D'66-leden ernstiger te nemen dan blijkbaar is gedaan. D'66 heeft toch als open partij voldoende draagvlak en organisatorisch karkas om de oprecht gevoelde mening van een aantal leden in zich op te nemen, te overdenken en er haar voordeel mee te doen? Nogmaals, daargelaten de inhoud van de verlangens.

Een open samenwerkingsverband van vrije, individuele burgers, gericht op ieders ontplooiing(skansen) binnen de (geestelijke, politieke,

geografische, financiële) ruimte die een anders ontplooiing(skansen) daarvoor biedt, moet gelegenheid laten aan (wellicht als afwijkend ervaren) meningen van anderen.

En het probleem waarop Rappèl kennelijk mede doelt is levensgroot. Het vindt zijn oorzaak in het ontbreken van voldoende samenhang tussen de verheugend snel gegroeide steun van op D'66 stemmende medeburgers en de ledenaanwas van de partij, die daarbij ten achter blijft. Onze werkgroep wil gaarne dat alle daarbij betrokkenen - ook wijzelf - met inzet (gaan) werken aan een goede ledenwerfcampagne. Enkele ingrediënten en suggesties daarvoor worden op korte termijn aan het dagelijkse bestuur toegezonden.

D'66-ers, bestaande en aanstaande leden, denk en doe mee!

Bob Wessels,
namens Wijkwerkgroep D'66
Amsterdam-Slotermeer/Geuzenveld
Denken en werken dus!

WIE MET WIE EN WIE MET WIE NIET?

door Rudi Blik, Eindhoven

Het Appèl 1966: De Nederlandse politiek is ziek, nieuw partijstelsel: ontplofing, districtenstelsel, gekozen Burgemeester, gekozen Minister President, radicale democratisering, kanalen graven in de basis, inspraak, de Burger mondig etc. In dit algehele stelsel hoort zonder twijfel óók dat de kiezer duidelijkheid krijgt vóór de verkiezingen wie met wie wil regeren en wie niet met wie.

In het kader van de huidige kabinetsformatie en als achtergrond de uitslag van de laatste verkiezingen rijst toch de principiële vraag of het vastleggen vooraf wel geheel past in het traditionele politieke systeem.

Laten we eerlijk zijn: D'66 is er tot dusverre maar gedeeltelijk in geslaagd om bepaalde ideeën te operationaliseren.

De kiezer ziet D'66 tijdens de jongste kabinetsformatie opereren als een partij welke zich conformeert aan het huidige stelsel. Past daarin dan wel „het vastleggen vooraf“ welke in de verkiezingscultuur van vandaag en gisteren slecht werkt(e). Actueel politiek gezien zou bij de constructie van een kabinet CDA-VVD-D'66 de

machtspositie van D'66 zéér groot zijn. Hoogstwaarschijnlijk zouden dan vele punten uit ons programma beter tot z'n recht komen; de nadelen en bezwaren van een combinatie met CDA en VVD zouden daarvoor (veel) minder kunnen zijn.

Principieel zijn is een goede zaak. Maar dan over een bredere linie. Indien dit laatste in de praktijk niet altijd mogelijk is, ware bezinning aan te bevelen.

Mijn reactie is er één van verbaazing. Rudi weet, als oudgediende, drommels goed hoe het in 1966 begon. Is er bij hem dan helemaal niets meer over van de radicale beweging; dat hij nu terug wil naar het „traditionele politieke systeem“. Laten we eerlijk zijn: D'66 is erin geslaagd om een bepaald idee namelijk duidelijkheid te scheppen over „met wie wèl“ en „met wie niet“ te operationaliseren.

J. J. T. Danhof uit Bedum

is zeer verontrust over uitspraken van hooggeplaatste politici en militairen in de Verenigde Staten met betrekking tot de (kern)bewapeningswedloop.

...in hoeverre is het dan nog reëel te verwachten, dat de VS als het er op aankomt werkelijk rekening houden met de Europese veiligheidsbelangen? De noodzaak van het eigen Europese geluid wordt steeds dringender, zowel binnen als buiten de NAVO-kaders. In een tijd dat grensoverschrijdend denken (naar het oostblok en de derde wereld toe) een vereiste van de eerste orde is, overheerst in Washington confrontatie en eigenbelang.

Het zou interessant zijn te vernemen, hoe het buitenlands politiek beleid dat D'66 voorstaat en de opvattingen van de D'66 buitenlanddeskundigen daarover, wijzigingen hebben ondergaan als gevolg van de recente ontwikkelingen, die naar mijn mening in meerdere opzichten alarmerend zijn.

D'66 krijgt volle aandacht

De campagne voor staten- en raadsverkiezingen is – zeker als u dit leest – in volle gang. D'66 mag zich daarbij verheugen op een centrale plaats in de belangstelling. Ook bij de media, om het maar eens onderkoeld te formuleren.

De onfaire en niet beargumenteerde aanvallen op Jan Terlouw maken vooral duidelijk hoezeer D'66 als een bedreiging wordt gezien door sommige politieke partijen. Door toon en aanpak diskwalificeren de aanvallers zichzelf. Waar het ons om gaat is dat D'66 een duidelijke en juiste koers volgt. We zeggen niet alleen van tevoren wat we doen, maar dóén ook wat we zeggen. We hebben het door D'66 gewilde kabinet met een regeerakkoord en een beleid, dat vooral ook door D'66 is geïnspireerd. De publieke discussie over ons beleid biedt dan ook een ongezochte gelegenheid de vernieuwende inzichten van D'66 met verve uit te dragen. Bijvoorbeeld tijdens de honderden spreekbeurten die in deze weken worden gehouden.

D'66 voert een constructief beleid en dus ook een constructieve campagne. Onze

folder met wisselende informatie per provincie draagt als motto „Den Haag mag het niet alleen doen”. Het enthousiasme

waarmee de verschillende campagnes per provincie van start zijn gegaan, maakt duidelijk dat dit thema binnen D'66 serieus wordt genomen.

Op de eind februari in Utrecht en Amersfoort gehouden – en druk bezochte – interne briefingsbijeenkomsten hebben partijvoorzitter Jan van Berkom en tweede-kamerfractievoorzitter Laurens Jan Brinkhorst de politieke koers nog eens helder geformuleerd.

D'66 gaat deze verkiezingen in met aardig wat handicaps. Weinig geld, weinig leden en stevige kritiek. Dóórvechten is in de politiek een belangrijke eigenschap. D'66 heeft in het verleden voor heel wat hetere vuren gestaan én aangetoond te kunnen blijven staan. De aandacht voor D'66 is een prachtige kans de inhoud en de kracht te tonen van het beleid dat wij voorstaan. Ook in staten en gemeenteraden. Succes!

Han Heemskerk
publiciteitscoördinator

Vervolg SPREEKBEURTEN/FORA/WERKBEZOeken

- Zuid-Limburg: werkbezoek *Jacob Kohnstamm* (overdag).
- Kappelle: zaal de Vroone, Cornelis C. de Vereekestraat 74
Spreekbeurt: *Hans van Mierlo*

16 maart

- Assen: lijsttrekkersforum met *Rie Porsius*.
- Drachten, „de Lawei”: spreekbeurt *Leen Schotel*.
- Harderwijk, de Kiekmure: lijsttrekkersdebat met *Rob van Baaren*.
- Utrecht: spreekbeurt *Ineke Lambers*.
- Amersfoort: forum met 4 lijsttrekkers en dus met *Arie Manten*.
- Den Haag, de Haagse Kunstkring, Denneweg: spreekbeurt *Laurens-Jan Brinkhorst* en *Flip Pieters*.
- Zevenbergen: spreekbeurt *Wim Dik* en *Marya van Empel*.
- Boxmeer: spreekbeurt *Aad Nuis*.
- Eindhoven: werkbezoek met 's avonds spreekbeurt *Jan Terlouw*.
- Geleen: spreekbeurt *Jan van Berkom*.

17 maart

- Haren (Gr.): spreekbeurt *Michiel Scheltema*.
- Zaanstad, Pellekaanschool, Raadhuisstraat 55: spreekbeurt *Jan de Lange*.
- Westland: werkbezoek *Flip Pieters*: overdag.
- De Lier, Gebouw de Ark: spreekbeurt *Flip Pieters*.
- Amsterdam: ledenvergadering met *Jacob Kohnstamm*.
- Lochem: forum „Politiek en de vrouw” met *Marijke de Vuyst*.

18 maart

- Westerbork: forumdiscussie met *Rie Porsius* over kleine kernen.
- Zutphen, de Hanzehof: forumdiscussie met vier lijsttrekkers en dus met *Rob van Baaren*.
- Vleuten: werkbezoek agrarisch bedrijf door *Arie Manten* e.a.; overdag.
- Nieuwegein: „vragenvuur” met *Louise Groenman* en *Arie Manten*.
- Schagen, Regiocentrum, P. Mauvestraat: lijsttrekkersforum met *Jan de Lange*.
- Gouda: werkbezoek (overdag) met spreekbeurt *Flip Pieters* in de „Looyerscuyp”, Achterdekerk 5.
- Hengelo (Ov), Cosa, Markt: forumdiscussie met *Ernst Bakker* over werkgelegenheid en arbeidsmarkt.
- Terneuzen: werkbezoek *Doeke Eisma* en *Jopie Boogerd* (overdag) met daarna spreekbeurt.

19 maart

- Hardenberg: *Jan Veldhuizen*, Werkbezoek ('s middags) en spreekbeurt

(19.30 uur) in zaal Hendriks.

- Winschoten, Royal York Hotel, Stadionstraat: spreekbeurt *Dick Tommel*.
- Oldehove (Gr.): debat VVD-D'66 met *Ernst Bakker*.
- Kerk-Avezaath: spreekbeurt *Pieter ter Veer*.
- 't Gooi: werkbezoek *Grace Cotterell, Jan de Lange* e.a.: 10.00 - 22.00 uur.
- Nijmegen, 't Kolpinghuis: spreekbeurt *Laurens-Jan Brinkhorst*.
- Loenen, Ons Huis: spreekbeurt *Arie Manten*.
- Middelburg: lijsttrekkersforum met *Jopie Boogerd*.
- Hoensbroek: lijsttrekkersforum met *Aart Resoort*.
- Enschede: Restaurant A-B, Gronausestraat 100: spreekbeurt *Erwin Nypels* en *Marijke de Vuyst*.

20 maart

- Amersfoort: Algemene Ledenvergadering met o.a. *Jan van Berkom, Laurens-Jan Brinkhorst, Jan Terlouw* en elf lijsttrekkers (en vele andere congressangers!)
- NOS-radio: lijsttrekkersdebat met *Arie Manten* 12.45 - 15.00 uur.

22 maart

- Delfzijl, De Molenberg: forumdiscussie met *Bote Wilpstra*.
- Assen: spreekbeurt *Laurens-Jan Brinkhorst*.
- Arnhem, Provinciehuis: FNV-forum met *Rob van Baaren*.
- Zeist, 4-lijsttrekkersforum met *Arie Manten*.
- Haarlem: lijsttrekkersforum met *Jan de Lange*.
- Leiden: spreekbeurt *Jan van Berkom*.
- Geldrop, de Gouden Leeuw, Korte Kerkstraat 44: spreekbeurt *Marie-Louise Tiesinga*.
- Hardenberg: werkbezoek (overdag) en spreekbeurt *Jan Veldhuizen* en *Marijke de Vuyst* over midden- en kleinbedrijf.
- Roermond: spreekbeurt *Elida Wessel*.
- Hulst: KNOV-forum met *Jopie Boogerd*.

23 maart

- Zeeland: werkbezoek *Wim Dik*, overdag.
- Goes: spreekbeurt *Wim Dik* en *Jopie Boogerd*.
- Apeldoorn, Hotel Bloemink, Loolaan 56: forumdiscussie met *Rob van Baaren*.
- AVRO-TV: „vragenvuur” met *Laurens-Jan Brinkhorst*: 22.10 - 23.20 uur.
- Maastricht: spreekbeurt *Jan Veldhuizen* en *Aart Resoort*.